

ನೇಸರು

₹ 5/-

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ

Nesaru Tingalole

Vol XXXI - 10

October 2013

PAGES 20

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಮಾರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಎಚ್. ವಿ. ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ

The Mysore Association, Bombay

393, Bhau Daji Road, Matunga, Mumbai - 400 019.

Tel.: 2402 4647, 2403 7065 • Fax : 2401 0574

Email : mysoreassociation.mumbai@gmail.com

ಭಾರತಿ ಪ್ರತಾಪ್ ಅವರ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಗಾಯನ ಸಭೆ

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾರತಿ ಪ್ರತಾಪ್ ಅವರ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ದಿನಾಂಕ 29.09.2013 ರಂದು ರವಿವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11.00 ಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಆಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಧನ್ಯತಾ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಅಂತಹದ್ದು. ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಅವರು ಲಯಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ 'ಪ್ರತಾಪಿ'. ಅವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದ ಮೊದಲನೆಯ ಖ್ಯಾಲ್ 'ಹೇ ನರಹರಿ ನಾರಾಯಣ ಗೋಪಾಲ್', 'ಬಿಬಾಸ್' ರಾಗದ ಬಂದಿತ್ ಕೇಳುಗರನ್ನು ತನ್ಮಯಗೊಳಿಸಿದ್ದೊಂದೆ ಆಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ಶ್ರೋತೃ 'ಇವರ ಗುರು ಯಾರು?' ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಅಂದು ಭಾರತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತ ರಾವ್‌ರವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲೇ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹವರು ಗುರುವಿನ 'ನಾಮ ರೋಶನ್' ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ

ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ 'ಲಯ'ದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಿಡಿತವಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಸುಮಧುರವಾದ ಕಂಠವಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾರತಿ ಪ್ರತಾಪ್ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ರಾಗ ದೇಸಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾರಂಗಿಯವರ ಬಂದಿತ್ ದ್ವಿಪದ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ (ಆಗ್ರಾ ಘರಾಣ) ಮುಂದುವರೆಸಿ ಈ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದರು. ತದನಂತರ ಯಮನ್‌ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಗದಲ್ಲಿ 'ತೇಲಿಸೋ ಇಲ್ಲಾ ಮುಳುಗಿಸೋ' ಎಂಬ ಪ್ರರಂದರ ದಾಸರ ಕೃತಿ, 'ಮರವಿದ್ದು ಫಲವೇನು ನೆರಳಿಲ್ಲದನಕ' ಎಂಬ ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನ, ಮತ್ತೊಂದು ಪುಸ್ತಂದಾಸರ ಕೃತಿ 'ನೀನ್ಯಾಕೋ ನಿನ್ನ ಹಂಗ್ಯಾಕೋ' ಹಾಡಿ, ಭೈರವಿಯಲ್ಲಿ 'ತಲ್ಲಣಿಸಿದಿರು ಕಂಡ್ಯ ತಾಳುಮನವೆ' ಎಂಬ ಕನಕದಾಸರ ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಭಾರತಿ ಪ್ರತಾಪ್ ಅವರು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಹಸ್ತರೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬಂತೆ, ಈ ಸಲದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ 'ಗುಣಿದಾಸ ಸಂಗೀತ ಸಂಗೀತ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಆಹ್ವಾನಿಸಿರುವುದು ನಮ್ಮವರೆ ಆದ ಇವರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಮುಂಬಯಿ ರಸಿಕರ ವಂದನೆಗಳು. ಇವರ ಸಂಗೀತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಜಗದಾದ್ಯಂತ ಹರಡಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಕೆ.

ಭಾರತಿ ಪ್ರತಾಪ್‌ರವರಿಗೆ ಅಂದಿನ ಕಛೇರಿಗೆ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯ ಸಾಥ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ದೀಪಕ್ ಮರಾಠೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಶಂತನು ಶುಕ್ಲಾ ತಬಲಾದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತಕಟ್ಟಾ ಸಹಕರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ವಸಂತರವರು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ನಾರಾಯಣ ಜಾಗೀರ್ದಾರರು ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿವನ್ನು ಇತ್ತು ಸತ್ಕರಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯನವರು ಸ್ತುತಿವಚನ ಮಾಡಿದರು.

ವರದಿ: ಎಂ. ಕೆ. ನೀಲಕಂಠ

ಹಾಸ್ಯ ಸಂಜೆಯ ಇಣುಕು ನೋಟ

ತಾ 28.09.2013 ರಂದು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ 6.30ಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಟ ವೈ. ವಿ. ಗುಂಡೂರಾವ್ ಹಾಗೂ 'ಸುಧಾ' 'ನೀವು ಕೇಳಿದಿರಿ' ವಿಭಾಗದ ಎನ್. ರಾಮನಾಥ್ ಅವರ ಹಾಸ್ಯ ಚುಟುಕುಗಳ ರಸಧಾರೆ ಹರಿದಿತ್ತು.

ಶ್ರೀಮತಿ ರಮಾ ವಸಂತ್ ಅವರ ಸ್ವಾಗತದೊಡನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆರಂಭವಾಯ್ತು. ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಂದೆ ಸಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ "ಬ್ಲಾಕ್‌ಮೇಲ್" ಹಿಂದಿ ಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಯಾಮರಾದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದ 'ಪಲ್ ಪಲ್ ದಿಲ್ ಕೆ ಪಾಸ್' ಹಾಡಿ ನೆರೆದವರನ್ನು ರಂಜಿಸಿದರು. ಇದು ಎನ್. ರಾಮನಾಥ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಆಗಿ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಹಿಂದಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಅಣಕದೊಡನೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಹಾಡಿ ರಂಜಿಸಿದರು. ಒಬ್ಬ ಭಾಗವತರು ಎಲ್ಲ ಹಾಡುಗಳೂ ರಾಮಾಯಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವೇ, ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ರಚಿತವಾದವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಮನಾಥ್ ಅವರು 'ಎಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಡು ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದು ನೋಡೋಣ' ಎಂದು ಯಾವುದೇ ಹಳೆಯ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಸಿನೇಮಾ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದರೂ ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಆ ಹಾಡು ಹೇಗೆ ಆಗಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಒಂದು ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ನೋಡಿ . ಕನ್ನಡ ಸಿನೇಮಾದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಹಾಡು - 'ನೀನು ಜಿಂಕೆ ಮರೀನಾ' ಯಾರು ಯಾವಾಗ ಹಾಡಿದ್ದು ಎಂದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮಾರೀಚನನ್ನು ಕೊಂದ ಮೇಲೆ, ಅವನೇ ಜಿಂಕೆ ಮರಿಯಾಗಿ ಬಂದದ್ದಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಖಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಗಿಸಿದ್ದರು.

ವೈ. ವಿ. ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು

ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಗೌ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಡಾ. ವೈ. ಡಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅವರು ಶ್ರೀ ವೈ. ವಿ. ಗುಂಡೂರಾವ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಮನಾಥ್ ಅವರನ್ನು ಪುಷ್ಪಗುಚ್ಚ ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸುವುದು.

ಮುಂಬಯಿಯ ಹಾಸ್ಯರಂಗಕ್ಕೂ ಪರಿಚಿತರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಂದಿನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಹಾಸ್ಯವಾಗಿ ಜಾರಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಗಿಸಿದರು. ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಸಭೆ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಬಂದಾಗ 'ಸದ್ಯ ನಾವು ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ಬಂದದ್ದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ' ಅಂತ ಹೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೇಳೋಣ ಅನ್ನುವಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದಿತ್ತು.

ಗೌ. ಸಂಪಾದಕರು :
ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

❖ ❖ ❖

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:
ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್
ಕೆ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ
ನಾರಾಯಣ ನವಿಲೇಕರ್
ಗಣಪತಿ ಶಂಕರಲಿಂಗ
ನೀಲಕಂಠ ಮೇಡರ್

❖ ❖ ❖

ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರತಿನಿಧಿ :
ಎಂ.ಎ.ಎನ್. ಪ್ರಸಾದ್

❖ ❖ ❖

ನೇಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ
ಬರಹಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಲೇಖಕರೇ
ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ
ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು
ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ. - ಸಂ

The views expressed by the
contributors in this journal
are theirs and not of the
Association and the
Association is not in anyway
responsible for the same.

- Ed.

❖ ❖ ❖

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ :

ನೇಸರು

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್
393, ಭಾವು ದಾಜಿ ರಸ್ತೆ,
ಮಾಟುಂಗ,
ಮುಂಬಯಿ-400 019.
© 24024647 / 2403 7065
Fax : 2401 0574

Email :
mysoreassociation.mumbai@gmail.com

Website :
www.mysoreassociation.in

ನೇಸರು ತಿಂಗಳೋಲೆ

ಸಂಪುಟ 31

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2013

ಸಂಚಿಕೆ 10

ಸಂಪಾದಕೀಯ

“ನೇಸರು”ವಿಗೆ ಈ ವರುಷ 30 ತುಂಬಿದೆ. ಈ ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಹಲವು ಸದಸ್ಯರು
“ನೇಸರು” ವಿನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ “ನೇಸರು”ವಿನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ, ಅದರ
ಉನ್ನತಿಗೆ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. (ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಬಹುತೇಕ ಅವರೇ ಆರಿಸಿದ್ದ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ.) ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ‘ನೇಸರು’ ಕೇವಲ
ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಮುಖವಾಣಿಯಾಗಿರದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಧರ್ಮ, ಮಿಮಾಂಸೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ
ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು, ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು
ಅತಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಿಭಾಯಿಸಿದ ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರಿಗೆ, ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ
ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ಹಾಗೂ ‘ನೇಸರು’ವಿನ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿ, ತಮ್ಮ ನೆನಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.
ಆ ಭಗವಂತ ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವನ್ನಿತ್ತು
ಆಶೀರ್ವದಿಸಲಿ ಎಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ದೇವಾಡಿಗ ರವರು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಉಪಾಧ್ಯರ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಮುಂಬಯಿಯ ಜೌದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ
ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಮಿಮಾಂಸೆ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತೀವ
ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅವರು ಈಗ ಇದೀಗ “ನೇಸರು” ವಿನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ
ಸಮಿತಿಯ ಹಾರ್ಡಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

ಇದೀಗ ಹಿಂದೆ ದುಡಿದ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ. ಎಂ.ಎ.ಎನ್.ಪ್ರಸಾದ್, ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್,
ಡಾ. ರೇಖಾ ಇವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ನೆನಕೆಗಳು.

ಇದೀಗ ಶರನ್ನವರಾತ್ರಿ ಮೊದಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡು ಈ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹಸಿರಾಗಿದೆ. ನಾಡು
ಸುಭಿಕ್ಷವಾಗುವ ಆಸೆ ಮತ್ತೆ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೆ. ಆ ಜಗನ್ಮಾತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನಿತ್ತು ಸುಖ
ಶಾಂತಿ ನೆಲಸುವಂತೆ ಹರಸಲಿ.

ಅಂತೆಯೇ ಬರಲಿರುವ ದೀಪಾವಳಿಯ
ಬೆಳಗು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಪುಧಿಯನ್ನಿತ್ತು
ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿ

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿ

(ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ)

ಶ್ರೀ ಅಷ್ಟವಿನಾಯಕ ದರ್ಶನ

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವಿನಾಯಕ ಮಂದಿರ

ಸಿದ್ದಟೇಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಭೀಮಾ ನದಿಯು ದಕ್ಷಿಣ ವಾಹಿನಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆಯಿತು. ಈ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದರೂ ನಿಶ್ಚಬ್ಧದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ದೋಣಿಯಿಂದ ನದಿದಾಟದ ನಂತರ ವ್ಯಾಸಮಹರ್ಷಿಯು ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ ಜಾಗ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಈ ಸ್ಥಳ ಭಸ್ಮ ಎಂಬ ಬೂದಿಯಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತಂತೆ. ಈಗ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿದೆ. ಈಗಿರುವ ಮುಖ್ಯ ದೇವಾಲಯದವರೆಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪೇಶ್ವೆಯವರ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಹರಿಪಂಥ ಘಡಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವಿನಾಯಕ ಮಂದಿರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಮಂದಿರದ ಗರ್ಭಗುಡಿ ೧೫ ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ೧೦ ಅಡಿ ಅಗಲವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಹಿಲ್ಯಾ ಬಾಯಿ ಹೋಳರವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲು ಹಿತ್ತಾಳೆಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸಿದ್ದವಿನಾಯಕನ ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ಜಯವಿಜಯರೆಂಬ ದ್ವಾರಪಾಲಕರ ದೊಡ್ಡ ಮೂರ್ತಿಗಳಿವೆ. ಸಿದ್ದವಿನಾಯಕನ ಸಿಂಹಾಸನವು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಒಂದು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಪಂಚಾಯಕವಿದೆ. ಶಿವಾಯಿ ದೇವಿಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಂದಿರವೂ ಇದೆ. ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಸಭಾಮಂಟಪವಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಬರೋಡದ ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣನ ಮೈರಾಳ ಎಂಬವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಸಭಾ ಮಂಟಪ ಶಿಥಿಲಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ೧೯೩೯ ರಲ್ಲಿ ೧೯೭೦ ರಂದು ಶ್ರೀ ವರಸಿದ್ದಿ ವಿನಾಯಕನ ಭಕ್ತವೃಂದ ಈಗಿರುವ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿಯೇ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವಿನಾಯಕನ ಮಂದಿರದ ಪಕ್ಕಕ್ಕಿರುವ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕ್ಷಿತಿಗೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವಿನಾಯಕ ಮೂರ್ತಿ

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವಿನಾಯಕನ ಈಗಿನ ಮೂರ್ತಿ ಸ್ವಯಂಭು ಎನಿಸಿದ್ದು ಮೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಎರಡೂವರೆ ಅಡಿ ಅಗಲವಿದೆ. ಮೂರ್ತಿಯು ಗಜಮುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಮೂರುತಿಯ ಸೊಂಡಿಲು ಬಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರ್ತಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಲ್ಲ. ಮೂರ್ತಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ದಿ ಬುದ್ಧಿಯರು ವಿರಾಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಲಮುರಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಸಣ್ಣ ಬೆಟ್ಟದ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂದಿರದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇಡೀ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಸುತ್ತಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಲು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ತಿರುಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡೆಯಬಹುದು.

ಉತ್ಸವ/ಹಬ್ಬ

ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪದಿಯಿಂದ ಪಂಚಮಿಯವರೆಗೂ ಮಾಘಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪದಿಯಿಂದ ಪಂಚಮಿಯವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಮಹಾ ನೈವೇದ್ಯದ ನಂತರ ಮೂರು ದಿನ ಮತ್ತು ಮೂರು ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ೮ ಘಂಟೆಗೆ ಪಾಲ: ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿ ೧೦ ರಿಂದ ೧೨ರ ವರೆಗೂ ಗಣೇಶನ ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಧೂಪಾರತಿ ಮತ್ತು ಶೇಚಾರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಿಗಿನ ಜಾವ ೫ ಘಂಟೆಗೆ ಪುನ: ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆ ಆಗಿ ೮ ಘಂಟೆಗೆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ಅದಾದ ನಂತರ ಜಾಗೀರುದಾರರು ಕರ್ಪೂರದಾರತಿ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನ ಜಹಗೀರಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜಾಹಗೀರುದಾರರು ಶ್ರೀ ಧರಣೀಧರ ಚಿಂತಾಮಣಿ ದೇವ ಅವರು ಜಾಹಗೀರಿನ ವರಮಾನದಿಂದ ವಿನಾಯಕನ ನೈವೇದ್ಯ, ನಂದಾದೀಪ ಪೂಜೆ ವಗೈರೆ ನಡೆಯುತ್ತಲ್ಲದೇ ಹಬ್ಬದ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಈ ವರಮಾನದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ -
ರಾಂಜನ್‌ಗಾಂವ್

ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸದ ಚಾತ್ರಗಿಂತ ಮಾಘ ಮಾಸದ ಚಾತ್ರ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದು.

||ಶ್ರೀ ಮಧುಕೈಟಭೋರಿವರದೋ ಗಣೇಶೋ ಜಯತಿ||

೪. ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ - ರಾಂಜನ್‌ಗಾಂವ್

ಯ: ಶ್ರೀ ಶಂಭುವರಪ್ರಧ: ಸುತಪಸಾ
ಸಾಮ್ನಸಹಸ್ರಸ್ಯಂದತ್ಯಾ|

ಶ್ರೀ ವಿಜಯಪದಂ ಶಿವಕರತಸ್ತ್ವ ಪ್ರಸನ್ನ
ಪ್ರ ಭೂ||

ತೇನ ಸ್ಥಾಪಿತ ಎವ ಸದ್‌ಗುಣವಪ್ರ:
ಕ್ಷೇತ್ರೈ ಸದಾ ತಿಷ್ಠತಿ|

ತಂ ವಂದೇ ಮಣಿ ಪೂರಕೇ ಗಣಪತಿ
ದೇವಂ ಮಹಾಂಕ ಮುದ್ರಾ||

ಅರ್ಥ - ಶಿವಶಂಕರನು ಶ್ರೀ

ಗಣೇಶನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಅವನಿಂದ ವಿಜಯ ಶ್ರೀ ವರದಾನ ಕೇಳಿದನು ಯಾವ ದೇವನು ಶ್ರೀ ಶಂಕರನಿಗೆ ವರವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನೋ ಅವನ ರೂಪವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಸನ್ನ ಮುಖವಾಗಿದೆ. ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸದ್‌ಗುಣ ಮೂರ್ತಿಯು ಅವನ ವಾಸಸ್ಥಾನವು ಮಣಿಪುರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಆ ಮಹಾನ್ ದೇವತೆಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತ ನಮನಗಳು.

ಮಹಾಗಣಪತಿ ಎಂದರೆ ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತ ಗಣಪತಿ. ಮಹಾ ಗಣಪತಿಗೆ ಎಂಟು, ಹತ್ತು, ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡು ಭುಜಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಮಹಾಗಣಪತಿಯ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ

|| ಸಿ. ಆರ್. ಅನ್ನಪೂರ್ಣ

ಭೋಲೇನಾಥು ತ್ರಿಪುರಾಸನ ಮೇಲೆ ವಿಜಯಗಳಿಸಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ತ್ರಿಪುರಾರಿವರದ ಗಣಪತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ರಾಂಜನ್‌ಗಾಂವ್ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದ ವಿವರಣೆ.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ರಾಂಜನ್‌ಗಾಂವ್ ಪುಣೆ-ಅಹಮದ್‌ನಗರ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣ. ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವ ವಾಹನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಪುಣೆಯಿಂದ ೫೦ ಕಿ.ಮಿ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಪುಣೆಯ ಶಿವಾಜಿ ನಗರ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳಿವೆ. ಸಿದ್ದಟೇಕ್‌ನಿಂದ ರಾಂಜನ್‌ಗಾಂವಿಗೆ ಬರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೋಂದಾ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿಯ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆ

ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಗೃತ್ಸಮದ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಓರ್ವ ವಿದ್ಯಾನ್ ಋಷಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಗಣಾನಾಂ ತ್ವ ಗಣಪತೆ' ಈ ಮಂತ್ರದ ರಚನೆಯನ್ನು ಗೃತ್ಸಮದ ಋಷಿಗಳೇ ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವ ಮೊದಲು ಗೃತ್ಸಮದ ಋಷಿಯ ಹೆಸರು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಗೃತ್ಸಮದ ಋಷಿಗೆ ಧೀರ್ಘವಾದ ಸೀನು ಬಂತು. ಆ ಸೀನಿನಿಂದ ಜಾಸ್ಕಂದಿ (ಜಪಾಕುಸುಮ ದಾಸವಾಳ)ಯ ಹೂವಿನ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಪುತ್ರನ ಜನನವಾಯಿತು. ಇವನನ್ನು ಈ ಋಷಿ ತನ್ನ ಪುತ್ರನೆಂದೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು. ಬಾಲಕನು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಲೋಕವನ್ನು ಗೆದ್ದು ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಪರಾಜಿತಗೊಳಿಸುವೆನು ಎಂದನು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನರಾದ ಗೃತ್ಸಮದ ಋಷಿಗಳು ತನ್ನ ಪುತ್ರನಿಗೆ "ಗಣಾನಾಂ ತ್ವಾಂ" ಎಂಬ ಗಣೇಶ ಮಂತ್ರ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ತಂದೆಯಿಂದ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಬಾಲಕನು ಆ

ಮಂತ್ರದ ಅನುಸಾರ ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಉಗ್ರ ತಪಸ್ಸಾಚರಿಸಿದನು. ಆ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿದ ಗಣೇಶನು ಆ ಬಾಲಕನಿಗೆ "ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗೆಂದು ವರವಿತ್ತನು. ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ ಬೆಳ್ಳಿ, ಮತ್ತು ಬಂಗಾರದ ಮೂರು ನಗರ (ಪುರ)ಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು. ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಿರುವ ಈ ಮೂರು ಪುರಗಳಿಂದ ನಿನಗೆ ತ್ರಿಪುರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ಶಂಕರನ ಹೊರತು ಯಾರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಲಾರರು. ನೀನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾಲ ಸುಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸಿದ ನಂತರ ಒಂದೇ ಬಾಣದಿಂದ ಮಹಾ ದೇವನು ಈ ತ್ರಿಪುರಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವನು ಆಗ ನಿನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಹೀಗೆಂದು ವರ ನೀಡಿ ಗಣೇಶನು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.

ಗಣೇಶನಿಂದ ವರ ಪಡೆದ ಈ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಗರ್ವದಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತನಾದನು. ಅವನು ಮೂರು ಲೋಕಗಳು ತತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಅವನು ಮೃತ್ಯು ಲೋಕವನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ನಂತರ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಪರಾಜಿತಗೊಳಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕವನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ತ್ರಿಪುರಾಸುರನ ಭಯದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಕಮಲದಲ್ಲಡಗಿ ಕುಳಿತನು. ವಿಷ್ಣುವು ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಡಗಿ ಕುಳಿತನು. ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಚಂಡ ಮತ್ತು ಮುಂಡರೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಾನಸ ಪುತ್ರರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ, ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ವಿಷ್ಣುಲೋಕದ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಕೈಲೈಸ ಪರ್ವತವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಆ ಪರ್ವತವನ್ನು ತನ್ನ ಭುಜಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದನು. ಅವನ ಈ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಶಿವನು ತ್ರಿಪುರಾಸುರನನ್ನು ಕುರಿತು ವರ ಕೇಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದನು. ಆಗ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಶಿವನಿಂದ ಆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತವನ್ನೇ ವರವಾಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಶಂಕರನು ತನ್ನ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಮಂದಾರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಹೊರಟು ಹೋದನು. ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಭೀಮಕಾಯನೆಂಬ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯು ಭೂಲೋಕದ ರಾಜರುಗಳಿಂದ ಕಪ್ಪೆ (ದಂಡ) ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿದನು ಮತ್ತು ಅವರುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮಾಂಡಲಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ನಂತರ ಈ ಸೇನಾಪತಿ ಪಾತಾಳ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರನನ್ನೂ, ನಾಗ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪರಾಜಿತಗೊಳಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಲೋಕದ ರಾಜನಾಗಿ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಮೆರೆದನು.

ಇಂದ್ರನು ಪರಾಜಿತ ಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿ ಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳೂ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನ ವಧೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದರು. ಆಗ ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದ ಮುನಿಯು ಪ್ರಕಟನಾಗಿ ಹೀಗೆಂದನು. ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಗಣೇಶನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಹಳಷ್ಟು ಬಲವನ್ನೂ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಗಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಗಣೇಶನನ್ನು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಹೀಗೆಂದು ನಾರದ ಮುನಿಯು ಆ ದೇವತೆಗಳಿಗಲ್ಲ ಗಣೇಶನ ಏಕಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಅವರ ಉಪದೇಶಾನುಸಾರ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಗಣೇಶನ ಆರಾಧನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರ ಅದ್ವಿತೀಯ ತಪಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಗಜೇನನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡನು. ಗಣೇಶನು ಪ್ರಕಟನಾದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಸೇರಿ ಗಣೇಶನ ಅಷ್ಟ ಶ್ಲೋಕ (ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ದೇವಂ ಗೌರಿ ಪುತ್ರಂ ವಿನಾಯಕಂ) ವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ಸಂಕಟ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಅಷ್ಟ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ 'ಸಂಕಟ ನಾಶನಂ ಗಣಪತಿ ಸ್ತೋತ್ರಂ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ನಿಶ್ಚಲ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಮೂರು ಸಲ ಪಠಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂತವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ, ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಾರದು ಎಂಬ ವರವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಗಣೇಶನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಇತ್ತನು. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಗಣೇಶನು ಸ್ವತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರೂಪಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನ ಬಳಿಹೋಗಿ ಹೀಗೆಂದನು.. "ಹೇ ರಾಜನೇ, ನಾನೋರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅರವತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನು, ಆದುದರಿಂದ ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಕಲಾಧರನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಶಂಸೆ ಕೇಳಿ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ". ಆಗ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಆ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕುರಿತು "ಹೇ ಕಲಾಧರನೇ, ನಿನ್ನ ಕಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸು, ನಿನ್ನ ಕಲೆಯಿಂದ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನಗೊಂಡರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಟ್ಟೇನು" ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಆಗ ಕಲಾಧರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳಿದನು. "ಎಲೈ ರಾಜನೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ಮೂರು ಸರ್ವೋತ್ತಮ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು, ನೀನು ಆ ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬರಬಹುದು ಮತ್ತು ನಿನಗೆ ಯಾವ ವಸ್ತು ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವೆಯೋ ಅದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಭಗವಾನ್ ಶಿವನನ್ನು ಹೊರತು ಈ ವಿಮಾನವನ್ನು ಯಾರೂ ಭೇದಿಸಲಾರರು. ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಒಂದೇ ಬಾಣದಿಂದ ಈ ವಿಮಾನವನ್ನು ಭೇದಿಸುವನೋ ಆಗ ನಿನ್ನ ಸರ್ವನಾಶವಾಗುವುದು" ಕಲಾಧರನು ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೂರು ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಬಹು ಸಂತಸಗೊಂಡನು ಮತ್ತು ಕಲಾಧರನನ್ನು ಕುರಿತು "ನಿನಗೇನು ಬೇಕೋ ಕೇಳಿಕೋ" ಎಂದನು.

ಆಗ ಕಲಾಧರನು ಮಂದಾರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗಜಾನನ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿದನು. ತ್ರಿಪುರಾಸುರನಿಗೆ ಈ ಕಲಾಧರನ ಬೇಡಿಕೆ ಅತ್ಯಂತ ತುಚ್ಛವೆನಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ದೂತನೋರ್ವನನ್ನು ಶಿವನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತನ್ನ ಉದ್ದಂಡತನದಿಂದ ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಶಿವನು ನಿನ್ನಂತಹ ಅಭಿಮಾನಿ ಮತ್ತು ಉಡ ಪುರುಷನಿಗೆ ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಮೂರ್ತಿಯು ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರಕ್ಕೂ ಲಭಿಸಲಾರದು ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಆ ದೂತನ ಮೂಲಕ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಕೊಪಹೊಂದಿ ತನ್ನ ಚದುರಂಗ ಸೇನೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಮಂದಾರ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟನು. ಶಿವನಿಗೂ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನಿಗೂ ಘೋರ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು. ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಭೋಲಾ ಶಂಕರನ ಸೇನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಿದನು. ಕೇವಲ ಶಂಕರನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದನು. ಆಗ ಒಬ್ಬನಿಂದ ಈ ಯುದ್ಧ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದರಿತ ಸದಾಶಿವನು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗಿರಿಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತನು. ಈಶ್ವರನು ಪರಾಜಿತಹೊಂದಿದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪಾರ್ವತಿ, ಮಂದಾರ ಪರ್ವತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಂದೆ ಹಿಮಂತನ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಳು. ವಿಜಯ ಗಳಿಸಿದ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಮಂದಾರ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸಹಸ್ರ ಸೂರ್ಯ ತೇಜಸ್ಸು ಹೊಂದಿದ ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಮೂರ್ತಿಯು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ಬಹಳ ಹರ್ಷದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆ ಮೂರ್ತಿ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಮೂರ್ತಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವುದು ಒಂದು ಅಪಶಕುನ ಎಂದು ತಿಳಿದು ತ್ರಿಪುರಾಸುರನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ದೇವತೆಗಳ ಪರಾಜಯದಿಂದ ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಂತುಹೋದವು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ ಈಶ್ವರನು ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳೊಡಗೂಡಿ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನನ್ನು ಹೇಗೆ ನಾಶಗೊಳಿಸಬಹುದೆಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯೋಚನೆಗೊಳಗಾದರು. ಆಗ ನಾರದ ಮುನಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆಂದನು.. "ಹೇ ಮಹಾದೇವನೇ, ಯುದ್ಧ ಆರಂಭ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ನೀವು ಗಣಪತಿಯು ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಗಜಾನನನ್ನು ಷಡಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗಣಪತಿಯು ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಿ ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನಗೊಳಿಸಿರಿ ನಂತರ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿರಿ" ನಾರದ ಮುನಿಯು ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಮಹಾದೇವನು ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳ ಸಮೇತ ಹೋಗಿ ಷಡಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಗಣಪತಿಯು ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಶಿವಶಂಕರನ ಮುಖದಿಂದಲೇ ಒಬ್ಬ ದಿವ್ಯ ಪುರುಷ ಹೊರಬಂದನು ಮತ್ತು ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆಂದನು "ಹೇ ಭೋಲೇಶಂಕರನೇ, ನಾನೇ ಗಜಾನನನು, ನಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪಾಲಕನು, ನಿಮ್ಮ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ನಿಮಗೆ ಏನು ವರ ಬೇಕೋ ಕೇಳಿ" ಎನ್ನಲು ಈಶ್ವರನು ಗಜಾನನನ ಸ್ತುತಿಮಾಡಿ ಬಹಳ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದನು. ಇದರಿಂದ ಹರ್ಷಚಿತ್ತನಾದ ಗಣಪತಿಯು ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು "ಹೇ ಮಹಾದೇವನೇ, ನೀನು ನನ್ನ ಬೀಜ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಒಂದು ಬಾಣವನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನ ಮೂರು

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು...)

ಉಮಾ ರಾವ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾ ರಾವ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ ಬರಹಗಾರರು. ಸಣ್ಣ ಕಥೆ, ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರವಾಸ ಲೇಖನ ವಿಚಾರ ಮಂಥನ, ಎಲ್ಲದರ ಮೇಲೆ ಅವರ ಸಾಧನೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ಶತಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಸಂದಿದೆ. ಉಮಾ ರಾವ್, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದು. ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಹಲವಾರು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು.

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯೆ ಉಮಾ ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಈ ತಿಂಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘದ ಎಚ್.ವಿ.ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿ-2013 ಪ್ರದಾನವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ 'ನೇಸರು'ವಿನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ನಂತರ, ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಾಗೂ ನೇಸರುವಿನ ಮೊದಲ ಸಂಪಾದಕರೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎ. ಎನ್. ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ನೇಸರು: ಈ ತಿಂಗಳು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪ್ರಧಾನ ವಾಯಿತು. ನೇಸರುವಿನ ಮತ್ತು ಅದರ ಎಲ್ಲ ಓದುಗರ ಪರವಾಗಿ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಈ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪುರಸ್ಕಾರಪಡೆದ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಉಮಾ: ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್. ಎಚ್. ವಿ.ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘದಿಂದ ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಈ ವರ್ಷದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಇದು ಅವರ 100ನೇ ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಭ್ರಮ. 2010,2011, 2012 - ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿಯರಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಥಾ ಸಂಕಲನವೆಂದು ನನ್ನ "ಸಿಲೋನ್ ಸುಶೀಲಾ, ಹಾವಾಡಿಗ, ಮೀಸೆ ಹೆಂಗಸು ಮತ್ತು ಇತರರು" ಕೃತಿ

ಆಯ್ಕೆಯಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ 'ನುಡಿ ಪುಸ್ತಕ'ದ ರಂಗನಾಥನ್ ಅವರು.

ಇಡೀ ದಿನ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಂತರ ಎಚ್.ವಿ.ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮನವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು.

ನೇಸರು: ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ.

ಉಮಾ : ನನ್ನ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ 'ಅಗಸ್ತ್ಯ', ಅಂಕಣ ಸಂಗ್ರಹ 'ಮುಂಬೈ ಡೈರಿ', ಕಾದಂಬರಿ 'ನೂರುಸ್ವರ'ಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ದತ್ತಿನಿಧಿ ಬಹುಮಾನಗಳು, 'ನೂರುಸ್ವರ'ಕ್ಕೆ ಗೋರೂರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಖ್ಯಾತ ಸಿನೆಫಾಯಾಗ್ರಾಹಕ ವಿ.ಕೆ.ಮೂರ್ತಿ ಯವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ 'ಬಿಸಿಲು ಕೋಲು' ಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಬಹುಮಾನ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ.

1994ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆನಡಾದ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಕೊಲಂಬಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಆಂಡ್ರೂಸ್ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ವಿಜೇತೆ.

ನೇಸರು : ನೀವು ಬರೆಯುವುದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಯಾವಾಗ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ್ದು ಯಾರು ಅಥವಾ ಯಾವುದು?

ಉಮಾ : ನಾನು ಬರೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದು ಸುಮಾರು 1976ರಲ್ಲಿ. ಮೊದಲ ಲೇಖನ 'ಸುಧಾ'ಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ಪ್ರಕಟವಾದಾಗ

ತುಂಬಾ ಮಿಶಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದೆ.

ತುಮಕೂರಿನ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತುಂಬಾ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿತ್ತು. ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ದಿವಿಜಿ, ಕೈಲಾಸಂ ಇಂದ ಹಿಡಿದು, ಟ್ಯಾಗೋರ್, ಶೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ನೆಹರೂ, ಚೆಕಾಫ್ , ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯ್ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರ ಕೃತಿಗಳೂ ಇತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ನನಗೆ ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ರುಚಿ ಹತ್ತಿತು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು ಎಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ನಾನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳು. ಚಂದಮಾಮ, ಬಾಲ ಮಿತ್ರದಿಂದ ಶುರುವಾದ ಓದು ನಂತರ ಕತೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಗಳಗನಾಥರು ಶಿವಾಜಿಯ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದ ಸರಣಿ ಓದಿದ್ದ ನೆನಪು. ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತ್ರಿವೇಣಿ, ವಾಣಿ, ಎಂ. ಕೆ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಅನಕೃ, ತರಾಸು, ನಂತರ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಕುವೆಂಪು, ಭೈರಪ್ಪ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿ ಹತ್ತಿಸಲು ಮೊದಲು ನಾನು ಅಗಾಥಾ ಕ್ರಿಸ್ಟಿ, ಡಾಪ್ಲೆ ಡು ಮೋರಿಯರ್, ಅಂತಹ ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ರಮ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಓದಲು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಗಾನ್ ವಿಡ್ ದ ವಿಂಡ್, ವುದರಿಂಗ್ ಹೈಟ್ಸ್ ಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೆ. ಛೆಕಾಫ್, ತಾಲ್ಪಾಯ್, ಗಾರ್ಡ್,ಮುಂತಾದವರ ಕತೆಗಳನ್ನು ಓದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನವೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸೋಫಿಯಾ ಕಾಲೇಜಿನ 'ಓಪನ್ ಕ್ಲಾಸ್ ರೂಂ' ನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೇಟಿವ್ ರೈಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಾಡರ್ನ್ ಲಿಟರೇಚರ್‌ನ ಕೋರ್ಸುಗಳನ್ನು ಜೂಲಿಯನ್ ಬರ್ಕೆಟ್ ಎಂಬ

ಚೆಕಾಫ್ , ಟಾಲ್ ಸ್ಟಾಯ್ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರ ಕೃತಿಗಳೂ ಇತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ನನಗೆ ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ರುಚಿ ಹತ್ತಿತು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು ಎಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ನಾನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳು. ಚಂದಮಾಮ, ಬಾಲ ಮಿತ್ರದಿಂದ ಶುರುವಾದ ಓದು ನಂತರ ಕತೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಗಳಗನಾಥರು ಶಿವಾಜಿಯ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದ ಸರಣಿ ಓದಿದ್ದ ನೆನಪು. ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತ್ರಿವೇಣಿ, ವಾಣಿ, ಎಂ. ಕೆ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಅನಕೃ, ತರಾಸು, ನಂತರ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಕುವೆಂಪು, ಭೈರಪ್ಪ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು.

ಉಮಾ ರಾವ್ ಅವರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಕೃತಿಯ ಮುಖಪುಟ

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಯುವ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಲೇಖಕ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಕಾಫ್ಲಾ, ಬೋರ್ಡೆಸ್, ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವರ್ಕ್, ಜಾಯ್ಸ್ ರಂತಹ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವಾರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಓದಿಗೆ ಹೊಸ ಹರಹು ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕಗಳನ್ನು ತಂದು ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಪ್ ಟು ಡೇಟ್ ಆಗಿಯೇ ಇತ್ತು.

ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿದ್ದವು. ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯಶವಂತ ಚಿತ್ತಾಲ, ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳ, ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ, ಅರವಿಂದ ನಾದಕರ್ಣಿ, ಮುಕುಂದ ಜೋಶಿ, ಕುಮಾರ ಜೋಶಿ, ಬಿ. ಎ. ಸನದಿ, ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಿತ್ರಾ ವೆಂಕಟರಾಜ್, ತುಳಸಿ ವೇಣು ಗೋಪಲ್, ಕೆ. ಟಿ. ವೇಣು ಗೋಪಾಲ್, ಮಣಿಮಾಲಿನಿ, ತಾಳ್ಮೆ ವಸಂತಕುಮಾರ್-ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಲೇಖಕಿಗಳೆಂದು-ಗಳತಿಯರು ಮಾತಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ವಿಶಾಲ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಫೋನ್ ಮಾತುಕತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆಗಲೇ ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ಯಶವಂತ ಚಿತ್ತಾಲರು, ಹಾಗೂ ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರು ಯಾವ ಅಹಂ ಇಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಓದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾಗದ ಸಹಪಥಿಕರು. ಇಂದಿಗೂ ನಾವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ.

ನಾನು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಫ್ರೀ ಲಾನ್ಸ್ ಅದ್ವೈಜಿಂಗ್ ಕಾಪಿರೈಟರ್ ಮತ್ತು ಜರ್ನಲಿಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಜಾಹೀರಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ. ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಪದಗಳಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಸಂದೇಶ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಸ್ತು ನೀಡಿ ಹರಿತಗೊಳಿಸಿತು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್, ಟಿವಿ, ಸಿನೆಮಾ, ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ, ಹೋರಾಡಿಂಗ್ -ಬ್ಯಾನರ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮುಂಬೈ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ ಕನ್ನಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಲೇಖನಗಳು, ಕತೆಗಳು, ಸಂದರ್ಶನಗಳು ಪ್ರಸಾರವಾದುವು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ್ದು ಕವಿ ಬಿ.ಎ. ಸನದಿಯವರು.

ನೇಸರು: ನೀವು ಕಿರುಗತೆಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದೀರ. ನಿಮ್ಮ ಶೈಲಿ ಬಹಳ ಸಹಜ ಮತ್ತು ಸುಂದರ ವಾಗಿದೆ. ಕತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸುತ್ತೀರ. ನೀವು ಕಿರುಗತೆಯನ್ನು ಆರಿಸಲು ಏನಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣ ಇದೆಯೇ?

ಉಮಾ : ನಾನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳಾದ 'ಅಗಸ್ತ್ಯ' ಮತ್ತು 'ಕಡಲ ಹಾದಿ' ಪ್ರಕಟವಾದುವು. ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ಸುಧಾ, ಮಯೂರ, ಉದಯವಾಣಿ, ತರಂಗ, ಕನ್ನಡಪ್ರಭ, ಕಸ್ತೂರಿ, ಕರ್ಮವೀರ, ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಕತೆಗಳು ಬೆಳಕು ಕಂಡವು. ನನ್ನ ಕತೆಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಲಂಕೇಶರು ಮುಂಬೈಯಿಂದ ಅಂಕಣ ಬರೆಯಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು. ತುಂಬಾ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ 'ಮುಂಬೈ ಡೈರಿ' ನನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಮುಂಬೈ ಬದುಕಿನ ಹಲವಾರು ಮಗ್ಗಲುಗಳು, ಅಲ್ಲಿನ ಎನರ್ಜಿ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಜಿಜಿಗಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ಯೂಹತ್ ನಗರಿ ನೀಡುವ ಅನಾಮಿಕತೆ,

ಅದರಿಂದ ಸಿಗುವ ಮುಕ್ತ ಭಾವ ನನ್ನ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ

ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯಿತು. ಲೇಖನಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು, ನಾಟಕ, ಸಂದರ್ಶನ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬರೆದೆ. ಲಂಕೇಶರು ನಾನು ಯಾವುದೇ ಫಾರ್ಮ್ ನಲ್ಲಿ ಬರೆದರೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಎಕ್ಸ್ ಪೆರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. "ನೂರು ಸ್ವರ" "ಕಾದಂಬರಿ ಕೂಡಾ ಮುಂಬೈ ಬದುಕಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿದ್ದೇ.

ನನಗೆ ಊರೂರು ತಿರುಗುವ ಹುಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರವಾಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಣ ಉದಯವಾಣಿ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು.

ಕೆನಡಾದಲ್ಲಿ 4 ತಿಂಗಳು ಕಳೆದು ಫ್ಲೋರಿಡಾ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು 'ರಾಕಿ ಪರ್ವತಗಳ ನಡುವೆ ಕ್ಯಾಬರ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದೆ. ಕೆನಡಾದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಲೇಖಕಿಯರ ಕತೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ "ಅವಳ ಸೂರ್ಯ" ಸಂಕಲನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಂದೆ.

ನೇಸರು : ಕಿರುಗತೆಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಯಾ ಗ್ರಾಹಕ ವಿ.ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಬರೆದಿರುವ "ಬಿಸಿಲು ಕೋಲು" ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಪುಸ್ತಕ. ಇದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳು ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ಹೊರಬಂದಿರೋದು ಯಾವವು?

ಉಮಾ : ಹೌದು. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಪ್ರಕಾಶನದಿಂದ ಹೊರಬಂದ 'ಬಿಸಿಲು ಕೋಲು' ಈಗ ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಅಗಾಧವಾದ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸಿತು. ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾವಿದ ಸಿನೆಫಾಯಾಗ್ರಾಹಕ ವಿ.ಕೆ.ಮೂರ್ತಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರುವ ಈ ಕೃತಿ ಸಿನೆಮಾ ತಂತ್ರಜ್ಞರ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮೊದಲ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ. ಈಗ ಹಿಂದಿಗೆ ಅನುವಾದ ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಬೇರೆ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ, ಅಗಸ್ತ್ಯ -ಕಥಾ ಸಂಕಲನ (ನಂದನ ಪ್ರಕಾಶನ), ಕಡಲ ಹಾದಿ-ಕಥಾ ಸಂಕಲನ(ಗ್ರಂಥಾವಳಿ), ನೂರುಸ್ವರ-ಕಾದಂಬರಿ(ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಾಶನ), ಅವಳ ಸೂರ್ಯ-ಕೆನಡಿಯನ್ ಲೇಖಕಿಯರ ಕತೆಗಳ ಅನುವಾದ (ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ), ರಾಕಿ ಪರ್ವತಗಳ ನಡುವೆ ಕ್ಯಾಬರ್ -ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ(ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಪುತ್ತೂರು), ಮುಂಬೈ ಡೈರಿ-ಅಂಕಣ ಸಂಗ್ರಹ (ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ಸ್), ದಲೈ ಲಾಮಾ - ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ(ವಸಂತ ಪ್ರಕಾಶನ) ಮತ್ತು ಸಿಲೋನ್ ಸುಶೀಲಾ - ಕಥಾ ಸಂಕಲನ (ನುಡಿ ಪುಸ್ತಕ). ನನ್ನ ಕಾದಂಬರಿ 'ವನಜಮ್ಮನ ಸೀಟು' ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿದೆ.

ನನಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನನ್ನ ಅನುಭವ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ಅದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ನೇಸರು : ಬರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ ತಾವು ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಕಿರುತೆರೆಯಲ್ಲೂ ನಿರ್ದೇಶನ, ಕಥೆ ಮತ್ತು ಸಂಭಾಷಣೆ ಬರೆಯುವುದು ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಉಮಾ : ನನ್ನ 'ಫ್ಲಾಸ್ಪ್ ಲವ್' ನಾಟಕವೇ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸ್ಕೂಲು, ಕಾಲೇಜು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ 3ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಒಂದು ನಾಟಕ ಬರೆದು, ಆಡಿಸಿದೆ! ಪಾತ್ರಧಾರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದೆ. 'ತೆನಾಲಿ ರಾಮ' ಅಂತ ನೆನಪು. ಮುಂಬೈಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಎರಡನೇ ತವರು ಮನೆಯಾಯಿತು. ನಾನು, ಪ್ರಭಾಕರ್, ರೋಹಿತ್ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡತನ, ಸ್ನೇಹಮಯ ವಾತಾವರಣ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಋಶಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ದಿನ ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್ 'ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ತುಂಬಾ

1974ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಡಿದ 'ಆ ರಾತ್ರಿ' ಎಂಬ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣ, ಉಮಾ ರಾವ್ ಮತ್ತು ರಮಾ ಹರಿಹರನ್

ಖುಶಿಯಾಯಿತು. ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊದಲು ಅಭಿನಯಿಸಿದ ನಾಟಕ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರ 'ಹಯವದನ'. ಪದ್ಮಿನಿಯ ಪಾತ್ರ . ನಂತರ ಅವರದೇ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ 'ಆ ರಾತ್ರಿ', 'ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣು,' 'ಬಿಸಿಲ್ಲದುದರೆ', 'ರಂಗೋಲಿ ನ್ಯಾಯ', 'ಕದಡಿದ ನೀರು' ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿರ್ದೇಶಕರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಗೀತಾ ವಿಶ್ವನಾಥ್ - ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆ ಮತ್ತು ಕೂಪ ಮಂಡೂಕ, ಕೆ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ-ತಪ್ಪಿದ ಎಳೆ, ಬಿ. ಎನ್. ಶ್ರೀಕಾಂತ್ - ಟಿ. ಪ್ರಸನ್ನನ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ, ಶ್ರೀಪತಿ ಬಲ್ಲಾಳ- ಒಪ್ಪಿಗೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಧುಂಡೀರಾಜ್ -ಮುಖ್ಯರು.

ಮೋಹನ್ ರಾಕೇಶ್ ಅವರ ಹಿಂದಿ ನಾಟಕ 'ಅಂಡೇ ಕೆ ಛಿಲ್ಕೆ'ಯನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ 'ಮೊಟ್ಟೆಯ ಚಿಪ್ಪುಗಳು' ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಿ ನಾನೇ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಕಿರುತೆರೆಯತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದರೆ, ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್‌ಗಳನ್ನು, ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಈಟಿವಿ ಗಾಗಿ 'ಪಂಚಮಿ' ಎನ್ನುವ ಟಾಕ್ ಶೋ 25 ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿ, ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಗೀತಾ ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಜೊತೆಗೆ ಆಂಕರ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ 'ಅಂತರ', 'ಹೊಸಹಾದಿ' ಎಂಬ ಸಂದರ್ಶನ ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ. ಖ್ಯಾತ ಸಿನೆಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪಿ.ಎಚ್. ವಿಷ್ಣುನಾಥ್ ಅವರ 'ಪ್ರೇಮ ಕತೆಗಳು' ಸರಣಿಗೆ ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟ್ ಬರೆದೆ. ಟಿ.ಎನ್. ಸೀತಾರಾಂ ಅವರ 'ಮಿಂಚು' ಧಾರಾವಹಿಗೆ ಕತೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಬರೆದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನಿ. ಆದರೆ ತುಂಬ ಜನರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಿರಿಕಿರಿ ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಯಾಗಿ ಕೂತು ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು.

ನೇಸರು : ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ನಾಟಕ "ನಾ ದ್ಯಾವ್ರನ್ನ ನೋಡ್ಲೇಕು" ಅನ್ನೋದಕ್ಕೂ ತಾವು ಒಂದು ಹಾಡು ಬರೆದಿದ್ದೀರ ಅಲ್ಲವೆ?

ಉಮಾ : ಹೌದು. ಅದು ಒಂದು ಖುಶಿ ತಂದ ಅನುಭವ.

ನೇಸರು : ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಾ ಪ್ರಾಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ನಿಮಗೆ ಯಾವುದು ಬಹಳ ಹಿಡಿಸಿದ್ದು?

ಈಗ, ಬೇಸಿಕಲಿ ಐ ಆಮ್ ಅ ರೈಟರ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ನೇಸರು: ತಾವು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳು ಇದ್ದಿರಿ, ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಜೀವನಾನ miss ಮಾಡ್ಕೋತೀರಾ?

ಉಮಾ : ಮುಂಬೈ ಜೊತೆ ನನಗೆ ಎಂಥಾ ಆಪ್ತ ಸಂಬಂಧ ವಿದೆಯೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಮುಂಬೈ ನನ್ನೊಳಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂಬೈ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಅನ್ನಿಸೋಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ನನ್ನ ತವರಾದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲೂ ಖುಶಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಅಣುಶಕ್ತಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ದಿನಾ ಟೆನಿಸ್ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆ... ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನೇಸರು : ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏನು? ಏನು ಬರೀತಾ ಇದ್ದೀರಾ?

ಉಮಾ : ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕು.

ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಪ್ರವಾಸ ಅನುಭವಗಳ ಸಂಗ್ರಹವೂ ಬರಬೇಕು.

ನೇಸರು : ತಮ್ಮಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳು ಹೊರಬರಲಿ ಮತ್ತು ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಲಿ ಅಂತ ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ. ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಉಮಾ : ನಿಮ್ಮ ಶುಭಾಶಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಂದನೆಗಳು.

ಕಮಾಲಪಣಿ

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಹವಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಲ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಚಾರ್ತುರ್ಯದಿಂದ ನಮಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ಅನೇಕ ಜನರ ಹಾಗೂ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಮ್ರ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸಹೃದಯರ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಕೋರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

1. ಕೆಳಕೇರಿ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ
2. ಶ್ರೀ. ಎಮ್. ಎನ್. ಸುರೇಶ್, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜನಾರ್ದನ್ ಮತ್ತು ತಂಡ, ಬೆಂಗಳೂರು
3. ವಿದ್ವಾನ್ ಡಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ
4. ಕುಮಾರಿ ಸಂಧ್ಯಾ ಕಮಲ್ ಮತ್ತು ತಂಡ
5. ಗುಂಡ್ಲಿ ರಘುರಾಮ್ ಭಾಗವತರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು
6. ಕುಮಾರಿ ಮೌನ ರಾಮಚಂದ್ರ
7. ಬಿ. ವಿ ಕಾರಂತ್ ರಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಮೈಸೂರು
8. ಶ್ರೀಮತಿ ರೋಹಿಣಿ ಹಟ್ಟಿಂಗಡಿ
9. ಶ್ರೀ. ಜಯರಾಮ್ ಪಾಟೀಲ್,
10. ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಈ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ
11. ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಕೆ. ಸುಂದರ್ ರಾಜ್
12. ಶ್ರೀಮತಿ. ವೈದೇಹಿ
13. ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರೀತಾ ಮಾಥೂರ್
14. ಶ್ರೀ. ಪಿ. ವಿ ರಾಮಚಂದ್ರ
15. ಶ್ರೀ. ಮೋಹಿತ್ ತಾಕಲ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಬಳಗ, ಪುಣೆ
16. ಶ್ರೀ. ಆಮೋದ್ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಮತ್ತು ಬಳಗ, ಭೋಪಾಲ್
17. ಶ್ರೀ. ಆಲೋಕ್ ಚಟರ್ಜಿ
18. ಶ್ರೀ. ಗೋಪಾಲ್ ಆಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರು
19. ನಿರಂತರ ಮೈಸೂರು ಕಲಾವಿದರ ತಂಡ
20. ಮುಂಬೈ ದೂರದರ್ಶನ ಕೇಂದ್ರ
21. ಶ್ರೀ. ಜಯಂತ್ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ
22. ಸೃಜನಾ ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕಿಯರ ಬಳಗ
23. ಶ್ರೀಮತಿ ಪುಷ್ಪ ಜಗದೀಶ್ ಜಾಡೆ ಮತ್ತು ತಂಡ
24. ಡಾ. ಎಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಮೂರ್ತಿ

ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ರಗಳು

೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ರಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇದರ ಲೇಖಕ ಕುವೆಂಪು. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಕುವೆಂಪು, ಟಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರು, ಡಿ.ಎಲ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು, ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಇತ್ಯಾದಿ ದಿಗ್ಗಜರು ಮೈಸೂರಿನ ಕುಕ್ಕನಹಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ವಾಯುವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಕುವೆಂಪು ಮಲೆನಾಡಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಡೆದ ಈ ಕಥಾಕಥನವನ್ನು ಇತರರು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಆಲಿಸಿದರು. ನಂತರ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರು ಇದನ್ನು ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ಬರೆದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಹೊರಬಂದ ಪುಸ್ತಕವೇ “ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ರಗಳು. ಹರಟೆಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಇದರ ಲೇಖನಗಳು ಆ ಕಾಲದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜೀವನದ ಗಾಢ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅದರ ಒಂದು ಲೇಖನ ಹಾಸ್ಯದ 'ಚಟಾಕಿ'ಯ ಒಂದು ಸಂಗ್ರಹಿತ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಮನೆಗಳು, ಕಾಡು, ಕೆರೆ, ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊರಡುವ ಒಂದು ಅಲೌಕಿಕ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೌಂದರ್ಯದ ಅನುಭೂತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆತ್ಮೀಯ ವರ್ಣನೆಯೊಂದಿಗೆ, ಅಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಬೇಟೆಯ ಒಂದು ಘಟನೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ವಿವರವಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನೂ ಕುವೆಂಪುರವರಿಗೂ ಇದ್ದ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ಮಲೆನಾಡು ಬದಲಾಗಿದೆ. ಕಾಡು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೇಟೆಯೂ ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಹಾಸ್ಯದ ಚಟಾಕಿ

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದೆವು. ನಾವು ಎದ್ದಾಗ ಆರು ಘಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮೂಡಲಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ದುಬಿಸಿಲಿನ ಚಿಲುಮೆ ಚಿಮ್ಮುವಂತಿತ್ತು. ನಾನು ಹೇಳಿದುದರ ಅರ್ಥ ನಿಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿಬಿಡಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ

ಕುಪ್ಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಮನೆ - ಈಗ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ
ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆಯಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಮಲೆನಾಡನ್ನು ಕುರಿತು ಆಡುವ ಮಾತುಕತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇದು ನಕಾಶೆಯಾಗಬಹುದು. ಮಲೆನಾಡೆಲ್ಲ ನನ್ನದೇ; ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಮೊದಲ ಮನೆ ನನ್ನದಷ್ಟೆ? ನಾನು ಹರಟುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನೆ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿ.

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳೆಂದರೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒಂದು ಮನೆಯ ಊರುಗಳು. ಮನೆಗಳೆಂದರೆ ಪುಟ್ಟ ಕೋಟೆಗಳಂತೆ ಇರುವುವು. ದೊಡ್ಡ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು. ದಪ್ಪವಾದ ಸುತ್ತೂಗೋಡೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾಜೋಕಿನ ದೃಷ್ಟಿಗಿಂತ ಬಲದ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ,

ಆ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ, ಆ ಸಿಡಿಲು ಮಿಂಚುಗಳ ರುದ್ರವಾದ ನಲಿವಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಭೀಮಾಕಾರವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬಾಳುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂಥ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೋ ಏನೋ ಹಿರಿಯರು ಕುಪ್ಪಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದಾರೆ. ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕುಪ್ಪಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಗಿರಿಶ್ರೇಣಿಗಳ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಿಲು ಕಡೆಯನ್ನು ನಾವು ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಕಡಿದು ಕಡಿದು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹತ್ತು ಮಾರು ಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಬೆಟ್ಟವೇರಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೂರಬೇಕು. ಮನೆಗೆ ಇತರ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಗಳು ದಿಗಂತವನ್ನು ನಡುಬಾನಿಗಿತ್ತಿ ನಿಂತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೂ ಪೂರ್ವಾದ್ರಿಗೂ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ಅಡಕೆ ತೋಟ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ, ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಅರ್ಧ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದೂರದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಕೆರೆಯಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನೋಡಿದರೆ ಇಳಿಜಾರಾಗಿ ಮೇಲೆದ್ದಿರುವ ನಿಬಿಡಾರಣ್ಯ ಶ್ರೇಣಿಗಳು ರಂಜಿಸುವವು. ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಹಸುರು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಗಳಿರಬಹುದೆಂದು. ಆ ಗಿರಿಗಳಾಚೆಯಲ್ಲಿ ನೀಲಾಕಾಶವು ಧೀರ ಗಂಭೀರವಾಗಿರುವುದು. ಆ ದೃಶ್ಯ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೊತ್ತುಹೊತ್ತಿಗೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ನಲಿಯುವುದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ; ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ದೃಶ್ಯ; ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಶ್ಯ. ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ; ಬೆಳಿಗಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಶ್ಯ. ನಮ್ಮ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗದಾಯುದ್ಧವೋ, ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತವೋ, ಪಂಪನೋ, ಜಿಲ್ಲೆಯೋ, ಯಾವ ಕಾವ್ಯದೊಡನೆ ಯಾಗಲಿ, ಯಾವ ಕವಿಯೊಡನೆ ಯಾಗಲೀ, ನಾವಿರುವಾಗ,

ಹಿಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ - ೮

ಸಂ. : ನಾರಾಯಣ ನವಿಲೇಕರ್

ಸುತ್ತಲೂ ನಾನಾ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಂಠಧ್ವನಿಗಳು ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಹುಲಿ, ಹಂದಿ, ಮಿಗ, ಸಿಂಗಳೇಕೆ ಮೊದಲಾದ ಜಂತುಗಳ ನಾದಗಳೂ ಕೇಳಿಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಕಲ್ಪನೆ ಕುರುಡಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ; ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಜಡತನವಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಚೈತನ್ಯದ ಚಿಲುಮೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ನಾನು ಮುಂದೆ ಹೊಡೆಯಬಹುದಾದ ಹರಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ದೊರಕಬಹುದು.

ಆ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮಹಡಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ನೋಟ ಅತೀವ ರಮಣೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಹಿಮಮಣಿಗಳು ಎಳಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮಿರುಗಿ ಮಿಂಚಿ ಮಿಣುಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಮೊದಲು ಆಕಾಶ; ತರುವಾಯ ಹಿಂದೆ ವರ್ಣಿಸಿದಂತಹ ಶೈಲಶ್ರೇಣಿ. ಆಮೇಲೆ ಗಾಳಿಗೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ತೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತೋಟದ ಅಡಕೆ ಮರಗಳು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಮರಗಳ ಸಾಲು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೆರೆಯ ಏರಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪಗೆ ಮರ. ಚೈತ್ರಮಾಸದ ಪಸುಳಿವಿಸಿಲು. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸ್ವರಮೇಳ. ಸ್ನಾನದ ಮನೆಯ ಪೇರೊಲೆಯಿಂದ ಮೇಲೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಧೂಮರಾಶಿ. ಜೊತೆಗೆ ಮನೆಮಂದಿಯ ಮಾನವವಾಣಿ! ಎಲ್ಲ ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು; ಸ್ವರ್ಗೀಯವಾಗಿತ್ತು;

ಗೋಪಾಲ ಬಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೆರೆಯ ಬದಿಯ ಬಚ್ಚಲುಮನೆಗೆ ಹೋದವು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸ್ನಾನದ ಮನೆಗೆ ಬಚ್ಚಲು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನಂತೆ ಬಣ್ಣಿಸುವುದಾದರೆ ಬಚ್ಚಲಿಗೆ ಹೋದವು. ನಾನು, ಹಿ-, ವೆ-, ಮೂರ್ತಿ. ಮೂರ್ತಿ ಬಯಲುಸೀಮೆಯವರು; ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರು ನಗರದವರು. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ- ಕಾಡಿನ ಎಂದರೇ ಲೇಸೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ- ನಮ್ಮ ಕಾಡಿನ ಸೊಬಗು ಸವಿಯಲು ಬೇಸಗೆ ರಜದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿದರೋ ಬಿಟ್ಟರೋ ನಾ ಹೇಳಲಾರೆ; ಮಲೇರಿಯಾ ಜ್ವರವನ್ನೇನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸವಿದರು! ನಾನು ಮೀಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಿ-ವೆಂ-, ಮೂರ್ತಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆರೆಯ ಏರಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ಗೋಪಾಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಹರಟೆ ನಿಂತಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಏನೋ ಒಂದು ಸದ್ದನ್ನು ಕಿವಿ ನಿಮಿರಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಆಲಿಸಿದೆ. ಕಾಡಾಗಿದ್ದ ಕೆರೆಯಾಚೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹೂಂಕರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಬ್ಬರು ಒಬ್ಬರ ಮೊಗವನ್ನು ನೋಡಿದವು. ಎಲ್ಲರ ಮುಖಭಂಗಿಯೂ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೂಂಕಾರ ನಿಂತುಹೋದ ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾತೆತ್ತಿದವು. ಒಬ್ಬರು ಕಾಡುಹಂದಿಯಿರಬೇಕು ಎಂದರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹುಲಿಯಿರಬಹುದೇ ಎಂದರು. ಅಂತೂ ಪ್ರಾಣಿ ಇಂಥಾದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಫಿತಿಂಡಿ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ, ಬೇಗಬೇಗನೆ ಸ್ನಾನದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದವು.

ಹಿ-ಜೋಡುನಳಿಗೆ ತೋಟಾಕೋವಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ನಾನು ಹನ್ನೆರಡು ಗುಂಡಿನ ರೈಫಲ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೆ. ವೆಂ-, ಮೂರ್ತಿ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲೇ ಹೊರಟರು. ಗೋಪಾಲ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕು ಹಾಕಿ ಕರೆದನು. ನಾಯಿಗಳೆಲ್ಲ ಓಡಿಬಂದವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತೆಂದು ತಮ್ಮ ಲಾಂಗೂಲನೃತ್ಯದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದವು. ನಾನು ಹಿ- ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತೆವು. ಉಳಿದ ಮೂವರೂ ಹಳುವಿಗೆ ಹೋದರು. ನಾಯಿಗಳೇನೋ ಹಳುವಿನಲ್ಲಿ ಬೊಗಳಿದವು. ಆದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಹಳುವಿನವರು ಸೋವಿಸೋವಿ ಹೊರಹೊರಟರು. ನಮ್ಮ ಹೇರಾಸೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಟ್ಟಬಯಲಾದುವು. ನಾವು ಉಪಾಹಾರ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಂದಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಮೂರ್ತಿ, ವೆಂ-, ಗೋಪಾಲರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ನಾನು ಹಿ- ಇಬ್ಬರೂ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕಾಡಿಗೆ ಏರಿದೆವು.

ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಮೊದಲು, ನಮ್ಮ ಬೇಟೆಯ ತತ್ವದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎರಡು ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳುಂಟು. ಒಂದನೆಯದು ಕೂಡುಬೇಟೆ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡಬೇಟೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜನರು ಬಹುಸಂಖ್ಯೆ; ಕೆಲವರು ಬಿಲ್ಲಿನವರು; ಕೆಲವರು ಹಳುವಿನವರು. ಬಿಲ್ಲಿನವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಬಂದೂಕು ಇರಲೇಬೇಕು. ಹಳುವಿನವರಲ್ಲಿ ಇರಲೇಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಹಳುವಿನವರು ಕಾಡನ್ನು ನಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಕೂಗುಕಾಕಿನ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಸೋವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಿಲ್ಲಿನವರು ಜೀವಾದಿಗಳು ಆ ಕಾಡಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಡಿಗೆ ಓಡುವ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ತಾಣಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಗಾರರು ತಮ್ಮ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಳುವಿನವರ ಆರ್ಭಟಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ ಕಂಡಿಗಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದಾಗ ಬಿಲ್ಲಿನವರು ಸುಟ್ಟು ಕೆಡಹುತ್ತಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ತರಹದ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಸಾರಿಕೆ ಬೇಟೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗಾರನು ಒಬ್ಬನೇ ಹೊರಟು (ನಾಯಿ ಗೀಯು ಒಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ) ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೇ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮೂರನೆಯದು ಮರಸು ಬೇಟೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗಾರನು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಿರುಗಾಡುವ ಕಂಡಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಯಾವುದಾದರೂ ಹಣ್ಣಿನ ಮರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತು, ಅವು ತಿರುಗುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ ಸುಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ ಬೇಟೆಯೂ ಉಂಟು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೋವಿ ಕಟ್ಟುವುದೂ ಉಂಟು- ಅಂದರೆ ಜೀವಿಗಳು ಬರುವ ಜಾಡನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಕೋವಿಯ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಟ್ಟು, ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ದಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಅದನ್ನು

ಕುಪ್ಪಳಿಯ ಹತ್ತಿರದ ಕವಿಶೈಲದ ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಟಿ.ಎಸ್.ವೆಂಕಣಯ್ಯ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ, ಕುವೆಂಪು ರವರ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊರೆದ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರಗಳು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂಜಂತೇ ಎಂಬ ತೇಜಸ್ವಿ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರವನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು.

ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸಿಡಿಗೋಲಿನ ನೆರವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿ ಬಂದು ದಾರವನ್ನು ತಗುಲಿದರೆ ಸಾಕು ಗುಂಡು ಹಾರುತ್ತದೆ..ನಾವು ಆ ದಿನ ಹೊರಟದ್ದು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಾರಿಕೆಬೇಟೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಗಡ ನಾಯಿಗಳಿದ್ದವು. ಅವು ಕಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗಾಳಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಿ-ನನಗೆ ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಫಲಾಂಗ್ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಕೆಳಗಡೆ, ನನಗೆ ಸಮದೂರವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದವು. ಹಿ- ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಸರು (ಸಣ್ಣ ಕಣಿವೆ)ವನ್ನು ಇಳಿದು ಮತ್ತೊಂದು ದಿಬ್ಬವನ್ನು ಏರಿ, ಬೇಟೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡೆ. ನಾಯಿಯೊಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ನಿಮಿರಿನಿಂತು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದೆ. ಏನೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾಯಿ ಬಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಓಡಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಪೊದೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ, ಹಸುರು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ-ಏನು? ಏನೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ! ನಾನು ವನವರಾಹವಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಧಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಏನೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತೆ. ನಾಯಿ ಬಗ್ಗುತ್ತಾ ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನೋಡುತ್ತೇನೆ- ಎಂತಹ ರುದ್ರ ಮನೋಹರ ದೃಶ್ಯ!

ಮತ್ತೆಹಾಸಿಗೆಯಂತಹಾ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ, ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿದೆ ಒಂದು ರಾಜಸರ್ಪ! ಗೋಧಿಯ ಬಣ್ಣ ಎಳಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಅರ್ಧ ದೇಹ ಪಸಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಕ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಹೊರಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನರ್ಧ ನಿಮಿರಿನಿಂತು ಬಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಹೆಡೆ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿ ನಿಂತು ಒಲೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಫಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಳ ಕಾರವು ತನ್ನದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ, ತನ್ನದೇ ಒಂದು ಬಿಂಕದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಯಿ ಹಾವಿನಹೆಡೆಯ ಚಲನೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಗರಹಾವು ಹೆಡೆಯನ್ನು ಮುಂದೆಸೆಯಲು ನಾಯಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾರುವುದು. ಹಾವು ಹೆಡೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಸೆಯಲು ಅದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾರುವುದು. ಚಲಿಸಿದಂತೆ ಹಗ್ಗೂರಲಿನಿಂದ ಬಗುಳುವುದು. ಒಮ್ಮೆ ಸರ್ಪವು ಇನ್ನೇನು ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಡಿಯಿತು ಎಂಬಂತೆ ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ನಾಯಿ ಬಹಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಹಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಒಮ್ಮೆ, ನಾಯಿ ಇನ್ನೇನು ಸರ್ಪವನ್ನು ಕಚ್ಚಿತು ಎಂಬಂತೆ ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ಸರ್ಪ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಿಂದ ಬಳುಕಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ನಾನು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಎಡೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ ಅರ್ಧ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿದೆ. ಅದರ ಅಪಾಯವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮನಗಂಡೆ. ವಿಲಂಬಕ್ಕೆ

ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸರ್ಪದ ಮೇಲೆ ಮಮತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಕಾಡಿನ ಹಾವು; ಅದರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೊಣೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೋಜಿ (ನಾಯಿಯ ಹೆಸರು) ನನ್ನದು. ನನ್ನ ಮುದ್ದಿನ ನಾಯಿ. ನನಗಾಗಿ ಅದು ತನ್ನ ಜೀವವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಾವು ಕಡಿದರೆ ಅದು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಪಾತವೆಲ್ಲ ರೋಜಿಯ ಮೇಲಿತ್ತು. ನನಗೆ ಹಾವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ರೋಜಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಾವಿನ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ ನಾಯಿಯನ್ನೇ ಗದರಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹಾವಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಸೆದೆನೆಂದರೆ ನಾಯಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗಮನಿಸದೆ ಹಾವಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದೇ ನಿಶ್ಚಯ. ಆಗಲೇ ನಾನು ಬಳಿ ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ರೋಜಿಯ ಧೈರ್ಯವೂ, ಆರ್ಭಟವೂ ಹೆಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಅನುಭವದಿಂದ ನನಗೆ ನಾಯಿಗಳ ಸ್ವಭಾವ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು.

ರೋಜಿಯನ್ನು ಗದರಿಸಿದೆ. ರೋಜೀ! ರೋಜೀ! ಎಂದು ರೇಗಿದೆ. ಬಿಡೂ! ಬಿಡೂ! ಎಂದು ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ಕೂಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೂಗಿದಷ್ಟೂ ರೋಜಿಯು ಆಟೋಪ ಪ್ರಬಲವಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಾಗಿದ್ದರೆ ಹಾವು ನನ್ನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಯಟ್ಟಿ ಕಡಿಯದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದರ ಗಮನವೆಲ್ಲಾ ರೋಜಿಯ ಮೇಲಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನೋ ಹೊಳೆಯಿತು. ಹಾವನ್ನು ಗುಂಡಿನಿಂದ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುವೆನೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಬಂದೂಕವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದೆ. ಅದರೇನು? ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವುದು ರೈಫಲ್! ಅದರ ಒಂದೊಂದು ತೋಟಾದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದೇ ಗುಂಡಿರುವುದು. ಪ್ರಾಣಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಗುರಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗುರಿ ತಪ್ಪಬಹುದು. ಇಲ್ಲ ಹಾವಿನ ಬದಲು ನಾಯಿ ಸಾಯಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಾವು ಹೆಡೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒಲೆಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ನಾಯಿಯೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೈ ತಡೆದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅನಾಹುತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿತು. ನಾನು ಕೋವಿ ಎತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡ ರೋಜಿಗೆ ಭೀಮಶಕ್ತಿ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಸರ್ಪದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಉಗ್ರತರವಾಗಿ ಎರಗತೊಡಗಿತು. ನನಗೆ ಕಂಗೆಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ಏನಾದರಾಗಲಿ ಎಂದು ಹೆಡೆಗೆ ಗುರಿಯಿಡತೊಡಗಿದೆ. ಅದರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ. ಗುರಿಯಿಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉರಗ ಉಂಯ್ಯಾಲೆಯಂತೆ ತೂಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಳಿಸಿದ ಕೋವಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆತ್ತಿದೆ. ದೇವರೇ ಗತಿಯೆಂದು ಈಡು ಹಾರಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ. ನಾಯಿಯೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ. ಹಾವೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ. ಗುಂಡು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿತು. ಈಡಿನ ಢಂ ಕಾರ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಮರುದನಿಯಾಗಿ ಮೊಳಗಿತು. ಅದುವರೆಗೆ ಹಾವನ್ನು ಕಚ್ಚಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ರೋಜಿ, ಹಾವಿಗೆ ಏಟು ಬಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದು ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹಾವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಎಳೆಯಿತು. ಹಾವು ಬುಸುಗುಟ್ಟಿ ಎರಗಿತು. ನಾಯಿ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇನ್ನೂ ಹನ್ನೊಂದು ತೋಟಗಳಿದ್ದವು ಕೋವಿಯ ಕೆಳನಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಹುಲಿಗೂ ಕೂಡಾ ರೈಫಲ್ಲಿನ ಒಂದೇ ಗುಂಡು ಸಾಕು. ಹಾವಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಗುಂಡು ಹೊಡೆದೆನೆಂದರೆ ಜನ ಏನೆಂದಾರು. ಸರಿ, ಕೋವಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಬಾಯಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟೆ. ರೋಜಿ ಎಂದಿಗಿಂತಲೂ ಉರುಬೆಯಿಂದ ಉರವಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. “ಹಚಾ! ಹಫಾ! ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ದೂರ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಇದ್ದ ಹಿಂ-ಯವರನ್ನು ಕಾಕು ಹಾಕಿ ಕೂಗಿದೆ.

ಪಾಪ ಅವರು ನಿರುದ್ದೇಗದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದವರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ನಾಯಿಯು ಆರ್ಭಟದಿಂದ ಕಿವಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಹಚಾ! ಹಫಾ! ಕೇಳಿಸಿತ್ತು. ಹಿಂದೆಯೇ ಗುಂಡಿನ ಶಬ್ದವೂ ನಾನು ಕೂಗುತ್ತಿರುವುದೂ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವರು ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಏರಿ ಏರಿ ಏರುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ. ಬೇಗ ಬನ್ನಿ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ನಾಗರಹಾವು ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ

ನಿಂತಿದೆ. ಬೇಗ ಹೊಡೆಯಿರಿ ನಾಯಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೆ ಎಂದು ಬಿರಬಿರನೆ ಅರಚಿಕೊಂಡೆ.

ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ನಂಬರಿನ ತೋಟಾ ಕೋವಿಯಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಚರೆಯ ತೋಟಾಗಳು ಇದ್ದವು. ಹೊಡೆಯಿರಿ, ಹೊಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಇತರ ನಾಯಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮುತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೈಲಾಯಿತು. ಹಿ- ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು, ನಾಯಿಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹಾವಿಗೆ ಈಡು ತಗುಲಿಸಬೇಕೆಂದು; ಆದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹಾವು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಪೊದೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ನಾಯಿಗಳು ಅದನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಎಳೆದೂ ಬಿಟ್ಟವು. ಅಂತೂ ಹಾವು ಪೊದೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಲಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿತು. ಹಿ-ಯವರಿಗೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಹಾವೂ ನಾವೂ ನಾಯಿಗಳೂ ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ಪಾರಾದೆವು. ನಮ್ಮ ದೊಂಬಿಯ ಸದ್ದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರೆಗೂ ಕೇಳಿಸಿತ್ತು. ಮೂರ್ತಿ, ವೆಂ-ಗೋಪಾಲ ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಆಗಮನವನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬೇಟೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೆವು. ಹಿ- ನಾನು ನಡೆದ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ, ನಗುತ್ತಾ ನಡೆದೆವು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳಸಂಚು ಮಾಡಿದೆವು. ಏನೆಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಾಯಿಗಳ ಬೊಬ್ಬೆ, ನಮ್ಮ ಆರ್ಭಟ ಗುಂಡಿನ ಸದ್ದು ಎಲ್ಲವನೂ ಆಲಿಸಿ, ನಾವು ಹುಲಿಯನ್ನೋ ಹಂದಿಯನ್ನೋ ಸಂಧಿಸಿದೆವೆಂದು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ನಾವು ಕೂಡಾ ಅವರ ಊಹೆಯನ್ನೇ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಮೊದಲು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ, ಕಡೆಗೆ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಿ ನಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮುನ್ನುಡಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು.

ಮನೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಹಂದಿಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದವೋ ಹಾಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆವು. ಅದೂ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದೆವು.

ನಾನು- ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಹಂದಿ ಹಾರಿಬಿಟ್ಟಿತು! ಹಾಳು ನಾಯಿ ಆ ರೋಜಿಯೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಕಾರಣ!

ಹಿ- ಸಾಕು ಸಾಕು. ಸುಮ್ಮನಿರಿ. ಕೈಯಲ್ಲಾಗದೆ ತಪ್ಪಿ ಹೊಡೆದು ಈಗ ರೋಜಿಯ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಿ! ನೀವೇನು ಈಡುಗಾರರೋ ನಾ ಬೇರೆ ಕಾಣೆ! ಅಷ್ಟು ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ದೆವ್ವದಂಥಾ ಹಂದಿಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಗುರಿತಪ್ಪಿ ಹೊಡೆಯುವರೆ? ಕುರುಡ ಕೂಡ ಹೊಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ನಾನು- ಮಹಾ, ನೀವೊಬ್ಬರೇ ಈಡುಗಾರರು! ಅದೇನು ಕಣ್ಣು ಕೆರಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆನ್ನ ಕೂದಲು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೃತ್ಯು ನಿಂತಹಾಗೆ ನಿಂತಿದೆ! ನಾನೇನು ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗಿ ಸಾಯಬೇಕಿತ್ತೇನು? ಹಂದಿ ಹೋದರೆ ಹೋಯಿತು. ಕಾಡಿನ ಜೀವಿ ಕಾಡಿಗಾಯಿತು!

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಹತ್ತಿರ ಓಡಿ ಬಂದು ಏನಾಯ್ತು? ಎಂದು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. ವೆಂ - ದೂರದಿಂದಲೇ ಓಹೋಹೋ, ಏನು ಬರಿಯ ಬಾಯಿಬೊಬ್ಬೆಯೋ?, ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸವಾಯಿತೋ? ಎಂದನು.

ಹಿ- ಬಹಳ ರೇಗಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ ಇಂತಹರ ಕೂಡ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಸತ್ತ ಹಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಹೊಡೆಯಲಾರದ ಜನರು ಎಂದು ಹುಬ್ಬು ಗಂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡರು.

ಮೂರ್ತಿ - ಏನೀ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿ.

ನಾನು - ಯಾಕಪ್ಪಾ ಈ ಗಲಾಟೆ. ನಾನೇ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಹಂದಿ ಕಂಡೆ. ಈಡು ಹೊಡೆದೆ. ತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತು.

ವೆಂ- ಥೂ ನಿನ್ನ ಎಂದು ಕೈ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದು ನಕ್ಕನು.

ಹಿ- ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ ಹಂದಿ ಬಿತ್ತು. ತಮಾಷೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೆವು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದರು. ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವೆಂ- ಎಲ್ಲಿ ನೋಡೋಣ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೊರಡಲನುವಾದನು. ಮೂರ್ತಿಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು.

ನಾನು- ನಿಮಗೆ ಹುಚ್ಚೇನಿ, ಹಂದಿ ಎಂದೋ ಮನೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಗುರಿ

(ಪುಟ 13ಕ್ಕೆ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಮ್ಮ

ಎಸ್ ವಿ ರಂಗಣ್ಣ

"ನಾನು ಏಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನನ್ನ ಮನೆ ಎದ್ದಿರುತ್ತದೆ" ಎಂಬ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಡಿದವರು ಮಾವಿನ ಕೆರೆಯ ರಂಗಯ್ಯ- ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಎಸ್.ವಿ. ರಂಗಣ್ಣನವರು. ಇಲ್ಲಿ 'ಮನೆ' ಎನ್ನುವ ಸಂಕೇತ ಅವರ 'ಮಡದಿ'. ಮಡದಿ ಎಚ್ಚರವಾದರೆ ಇಡೀ ಮನೆಯೇ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡೀತು. ಸಂಭ್ರಮದ, ಶುಭದ ವಾತಾವರಣ ನೆಲೆಸಿತು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಅದು. ಅಂಥ ಉದಾತ್ತ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿದವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು.

ಮಡದಿಯೇ ಅಲ್ಲ; ಮನೆ

ಇಂದು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸುಖಕರವಾಗಿ ತುಂಬು ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿಯವರಿಗೆ ಅರವತ್ತು ವರುಷಗಳು ಸಂದಿದ್ದರೂ ಈಗಲೂ ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷದ ಹರೆಯದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಕುತೂಹಲ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕುಗ್ಗಿಲ್ಲ. ಜೀವನದ ಸುಖವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಗುಣ ಇವರದು. ಪತಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪತಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಂಗಣ್ಣನವರು

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಂಗಣ್ಣನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾಗಮ್ಮನವರ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ದೇಶನವಾಗಿದ್ದಾರೆ. "ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಮತಿಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವಳು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆಂದು ಊಹಿಸಿದರೆ ನನಗೆ ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ರಂಗಣ್ಣನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಂಗಣ್ಣನವರಿಗೆ "ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಕೇವಲ ಹೆಂಡತಿ ಆಗಿಲ್ಲ, ಆಕೆ 'ಮನೆ'ಯೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಹೂದ್ಯರಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು 'ಹೆಂಡತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯದೆ 'ಮನೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. "ಅದು ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಈಗಲೂ ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷರು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಳಸಿ ಹೋಗಬೇಕು" ಎನ್ನುವ ರಂಗಣ್ಣನವರ ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹಿರಿಮೆ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಗಾಢವಾಗಿ

ಬಿದ್ದಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಅರಿವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. "ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯ ಪ್ರೇಮದ ಮುಂದೆ ಇನ್ನಾವ ಪ್ರೇಮವೂ ನಿಲ್ಲದು, ಇದು ನನ್ನ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ. ಈ ಪ್ರೇಮದ ಎತ್ತರವನ್ನು ಅಳಿಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಷ್ಣು ತನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ಪರಮೇಶ್ವರ ತನ್ನ ಅರ್ಧ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಡದಿಯರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಭಾವನೆ ನನಗೆ ನನ್ನ ಮಡದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತದೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಪ್ರಾ. ರಂಗಣ್ಣನವರು. ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ರಂಗಣ್ಣನವರ ಹೃದಯ ಅಥವಾ ಅರ್ಧ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವರ ಇಡೀ ದೇಹದ ರಕ್ತದ ಕಣಕಣ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಸ್ತಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ತನ್ನ ಸದ್ಗುಗಳಿಂದ, ಪವಿತ್ರ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಜಿ.ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಹಾಗೂ ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮನವರ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು. 1908ರಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಲಗಾಮೆ ಎನ್ನುವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಇವರ ತಂದೆ ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಅವರು ಜಿಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ (D.E.O) ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದರು. ಶಿಸ್ತು, ಸಂಯಮದಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಗೃಹಿಣಿ

ಡಾ. ನಾಡೋಜ ಕಮಲಾ ಹಂಪನಾ

ಯಾಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಎಲ್.ಎಸ್.ವರೆಗೂ ಓದಿದ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಮೀಸಲು. ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯ ಈಕೆಗೆ ಯಾವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಕೇವಲ ಎಂಟು ವರುಷದವರಿರುವಾಗಲೇ ಎದುರು ಮನೆಯವರ ಮೇಲಿನ ಹಠದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕೋಶ ಚೌಕವನ್ನು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಿದರು. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ಇಂದಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಲೆಟರ್, ಕಾಲುಚೀಲ, ಹೊಲಿಗೆ ಕೆಲಸ, ಬೆತ್ತದ ಕೆಲಸ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿಗೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬೀರುವಿನ ತುಂಬಾ ಇವರ ಕುಶಲಕಲೆಗಳ ವಸ್ತುಗಳು ತುಂಬಿವೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಿ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಇರುವ ಒಂದೊಂದು ಗಿಡವನ್ನೂ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿತದ್ದು ರಂಗಣ್ಣ ಗುರುಗಳಿಂದ. ಜೊತೆಗೆ ಪತಿಯಿಂದ ಕಲಿತ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಮೈದುನ ಹಾಗೂ ಓದಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ದೇವರ ನಾಮ, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡುಗಳು ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಕಂಠದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರೆ ಕೇಳುವವರ ಕಿವಿಗೆ ರಸದಂತೆ. ಕನ್ನಡದ ಈ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಗಳಿಗೆ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗಿನ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ಇಂದಿರಮ್ಮನವರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ತಮ್ಮಂದಿರು, ಇಬ್ಬರು ತಂಗಿಯರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಮಗಳಾದ ಇವರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ.

ತಾಯ್ನುಡಿ ಮಮನೆ

1921 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ವಿವಾಹವಾಯಿತು. ಮದುವೆಯಾದ ಅನತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಇಂದಿರಮ್ಮನವರ ಮಾವ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು. ಅತ್ತೆ ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರು. ಇಬ್ಬರೂ ಮಮತೆ ತೋರಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದರು. ರಂಗಣ್ಣನವರ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಆರುಜನ. ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬವಾದರೂ ವಾರಗಿತ್ತಿಯರೆಲ್ಲಾ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯ ತುಂಬಾ ಇರುವವರ ಜೊತೆಗೆ ಓದುವ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ನಿರಂತರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ

ತೊಡಗಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಳಗಿದ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರೂ ಇಂದಿಗೂ ಆನಂದದಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಆಗಾಗಲೇ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಅಲಸ್ಯಂ ಅಮೃತಂ ವಿಷಂ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲ.

1947 ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೊಸಮನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಗ ಮನೆಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ವಾರದ ಅನ್ನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕಂಡು, ಮಮತೆ ತೋರಿ, ಊಟ ಹಾಕಿ, ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭಾಸಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ತಾಯಿ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು. ರಂಗಣ್ಣ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ಪ್ರೀತಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಾ| ರಂಗಣ್ಣನವರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಕಂಡು ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. "ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುವವರು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರು, ಇಂದಿಗೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಂತೆ ಅವರ ಪತ್ನಿಯರೂ ತಾನೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಅಜ್ಜಾನದ ಅಂಧಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನದೀವಿಗೆಯ ಬೆಳಗನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ರಂಗಣ್ಣ ದಂಪತಿಗಳು. ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಇದ್ದರೂ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಲವಿದ್ದು ಅವರ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ತಾಯಿತ ಆತಿಥ್ಯ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಂಗಣ್ಣನವರಿಗೆ ಸಂದ ಸನ್ಮಾನ, ಬಂದ ಬಹುಮಾನಗಳಿಂದ ಸುಂಪ್ರೀತಿ ಹೊಂದಿದ ಆತ್ಮ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರದು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದಲ್ಲವನ್ನೂ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ ಅವರದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕವನ ಸಂಕಲನ, ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಮನೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕೂಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಡಿ.ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಮಾಸ್ತಿ, ಗೋಕಾಕ್, ಬೇಂದ್ರೆ, ಚೋಶಿ ಇವರಲ್ಲರೂ ಮನೆಯ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಂತೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳದಿಂಗಳ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಕೈತುತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಿನ್ನುವವರ ಮನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದರೆ ಬಡಿಸುವ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರ ಮನದಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಆನಂದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾ| ರಂಗಣ್ಣನವರನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವವರು ಅಷ್ಟೇ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹಿಂದೆ ರಂಗಣ್ಣನವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಇಂದು ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿರುವವರು 'ಅಮ್ಮಾ' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ನೇರವಾಗಿ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆ. ರಂಗಣ್ಣನವರು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಸಹಿತ ಬಂದು ರಂಗಣ್ಣನವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿರಮ್ಮನವರ ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಆ ತಾಯಿಯ ಆತಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ರಂಗಣ್ಣ ದಂಪತಿಗಳು ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ-ಅತ್ತಿಗೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಅವರ ಮನೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯೇ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನ.

ಆತ್ಮೀಯತೆ

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಸೇರಿದರೆ ಅಂದೇ ಹಬ್ಬ. ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಡಗರದ ಓಡಾಟ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರಿಯರಾದ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಆದರ್ಶ ಜೋಡಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಮದಿಯರೂ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರೂ, ರಷಿಯನ್ನರೂ, ಬಂಗಾಳಿಗಳೂ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ರಂಗಣ್ಣನವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಬರುತ್ತಾರಾದರೂ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೇದಭಾವವನ್ನು ತೋರದೆ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಉಪಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಂಥ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಅಷ್ಟೇ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯಿಯಾದ ರಂಗಣ್ಣನವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪತ್ನಿ. ರಂಗಣ್ಣನವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಅತ್ಯಂತ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ರಂಗಣ್ಣನವರು ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಬೆಳಗಿನ ಜಾವಕ್ಕೆ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಎದ್ದು ತಿಂಡಿ, ಅಡಿಗೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಆ ದಿವಸದ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ "ನಾನು ಕ್ಯಾರಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಊಟ ಹಾಕಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡುತ್ತದೆ". ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು.

ತಮಗೆ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವಕ್ಕೆ ಏಳಲು ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಅದರಿಂದ ಪತಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ಇಂದಿರಮ್ಮನವರ ನಿರ್ಧಾರ. ಇಂದಿಗೂ ರಂಗಣ್ಣನವರಿಗೆ ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಟೆಟರ್, ಮ್ಯೂರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ. ಆ ಸ್ಟೆಟರ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಹರಿದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಂಗಣ್ಣನವರ ಮನಸ್ಸು ಗೆದ್ದು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವ ತಮ್ಮ ಮಡದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ರಂಗಣ್ಣನವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅನಾದಾರಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು. ತಾವು ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅನೇಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಮತಿಯವರನ್ನು ಚೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಂಗಣ್ಣನವರು ಶ್ರೀಮತಿಯವರನ್ನು ಚೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಂಗಣ್ಣನವರ ಅನೇಕ ಬರಹಗಳನ್ನು ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ಒಪ್ಪವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸೊಸೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರ ಮನೋಭಾವವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯದಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಖವಾದ ತುಂಬು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಿರಿಯವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಹಿರಿಯ ಆದರ್ಶ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃಪೆ : ಆ ಮುಖ

ಹಿಂದಣ ಹೆಜ್ಜೆ - ೮

ತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತು. ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಲೇವಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾಪ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಹೋದರು. ಅಂತೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಆಟ ಆಡಿಸಿ, ಹೊಡೆದದ್ದೇನೋ ಹಂದಿಯೇ ಹೌದು, ಆದರೆ ಗುರಿ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನೇ ಕೇವಲ ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಅವರು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆವು. ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಹಂಗಿಸಿದರು. ಮೂರ್ತಿ ಏನಿಲ್ಲ, ನನ್ನೊಡನೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ದೊಡ್ಡ ಬೇಟೆಗಾರ, ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಗುರಿಕಾರ ಎಂದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ! ಎಂದು ಬಹಳ ಲೇವಡಿ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಒಳಗೊಳಗೇ ನಗುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು ಕೆಣಕುತ್ತಿದ್ದೆ,

ಆ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮರಳಿ ಬೆಳಗಿನ ಕಛೇಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿದೆವು. ನಾನು ಹಂದಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಭಂಗಿ, ರೋಜಿ ಕೂಗಿದ ರೀತಿ, ನಾನು ಅಭಿನಯಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ! ಏನು ಕಾಣುವುದು? ಹಂದಿ ಮಾಯವಾಗಿ ಹಾವು ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿತ್ತು! ಎಂದೆನು. ಹಿ- ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕರು. ಮೊದಲು ನಕ್ಕವರು ಮುಖಭಂಗವಾದಂತಾಗಿ ಮತ್ತೂ ನಕ್ಕರು. ಒಳಸಂಚೆನ್ನೆಲ್ಲ ಒಡೆದು ಹೇಳಿದೆವು. ಇಂತು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಯಾರಿಸಿದ ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿಯನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಿದೆವು.

ತಿರುಮಲೆ ರಾಜಮ್ಮ (ಭಾರತಿ)

(ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗ)

'ಭಾರತ ಪುತ್ರಿ' ಭಾರತಿ

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಬಂದ ರಾಜಮ್ಮನವರ ಜೀವ, ಈಗ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಭಾರತದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಓಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದ ಭಾರತದ ಜನ ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧಿಸಲು ಧೈರ್ಯದಿಂದ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ, ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ ಅದು. ನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಈ ಕಿರು ವಯಸ್ಸಿನ, ಬಿಸಿರಕ್ತದ ತರುಣಂದಂಪತಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅಂದಿನ ವಾತಾವರಣ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಿತೆಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಲಿತ ಗಳಿಕೆಯಲ್ಲಾ ದೇಶಸೇವೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಯಿತು. ಅಂದಿನ ಜನತೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳ ರಚನೆಯಾದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಉತ್ಸಾಹ ತರುಣ ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಗೀತೆಗಳು ರಚನೆಯಾದವು. ರಾಜಮ್ಮನವರಿಂದ ದೇಶಪ್ರೇಮದ ಬಗ್ಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ಬಿಡಿ ಕವನಗಳ ಹಾಡುಗಳ, ಭಾವಗೀತೆಗಳ ರಚನೆ ಆಯಿತೋ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಖಂಡನೆ, ದೇಶಪ್ರೇಮ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಲು ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಾದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಅನಂತರ ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮರು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ರಾಜಮ್ಮನವರ ಪ್ರವಾಸ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದೆ. ಆಗ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ "ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು" ಎನ್ನುವ ಉತ್ತಮ ದೇಶಪ್ರೇಮ ಗೀತೆಯು ರಾಜಮ್ಮನವರಿಂದ ರಚಿತವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ತಿಲಕ ಸಂದೇಶ ಎನ್ನುವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಡಿ.ಕೆ. ಭಾರದ್ವಾಜರು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದರು. ಸರಕಾರದ ಭಯದಿಂದಾಗಿ ರಾಜಮ್ಮನವರ ಹೆಸರು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ "ಭಾರತ ಪುತ್ರಿ" ಎಂದು ಅಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಗ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯರು ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮರ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವರು. ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದವರು. ಮೇಲಾಗಿ ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳು. ಅವರು "ಭಾರತ ಪುತ್ರಿ" ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ "ಭಾರತೀ" ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಷ್ಟೇ ಸಾಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ರಾಜಮ್ಮನವರ ಹೆಸರು "ಭಾರತಿ"ಯಾಗಿ, ಅದೇ ಕಾವ್ಯನಾಮವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಈ ಹೆಸರಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವೇ ಅಡಗಿದೆ. ಅದೇ ದಿವಸ ಸಂಜೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಮ್ಮನವರು ವೀಣಾ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಸಮಾರಂಭ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದು ಜನತೆಯಿಂದ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆಯಿತು.

ಕೈಲಾಸಂ ಪರಿಚಯ

ಇತ್ತ ನಾಟಕ ಶಿರೋಮಣಿ ಕೈಲಾಸಂ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಅಣ್ಣನಂತಾದರು. ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಸಹಜವಾಗಿ ರಾಜಮ್ಮನವರ ಮೇಲೆ ಆಯಿತೆಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿಲ್ಲ. ಅವರ ನಾಟಕ ಕಲೆಗೆ, ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ರಾಜಮ್ಮನವರಿಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕುರುಹಾಗಿ ಕೈಲಾಸಂ ತೀರಿದಾಗ "ಆರ್ಯ ಕೈಲಾಸಂ" ಎಂದು ಪೂಜ್ಯತೆಯಿಂದ ಕರೆದು, ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಆತನ ಋಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತೀರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ, ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರಿಂದಲೂ ದೊರೆತ ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ರಾಜಮ್ಮನರು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ತೊಡಗಿದರು. ಇವರು ಬರೆದ ಕಪಟನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅಮೆಚೂರ್ ಡ್ರಾಮೇಟಿಕ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ನಿಂದ ಬಹುಮಾನವೂ ದೊರೆಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಇವರ ಮತ್ತೊಂದು ನಾಟಕ "ತಪಸ್ವಿನಿ"ಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಬಹುಮಾನ ದೊರೆಯಿತು. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇವರ ಪ್ರತಿಭೆ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡಮ್ಮ ಇವರಿಂದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧಳಾದಳು.

ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಬಳಿ

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗೀತದ ಅಭ್ಯಸನವೂ

ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜಮ್ಮನವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್ ವೈಣಿಕ ಶಿರೋಮಣಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಭಕ್ತಿ, ಗೌರವ ಶಿಷ್ಯಳಿಗೆ. ಗುರುವಿಗೆ ಶಿಷ್ಯಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಕರುಣೆ, ಪ್ರೀತಿ. ಗುರುವಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಶಿಷ್ಯೆ ಗೆದ್ದಳು. ಗುರು ತನ್ನ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಶಿಷ್ಯಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೆದ್ದರು. ರಾಜಮ್ಮನವರು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯೆಯ ಮೂಲಕ, ಸಂಗೀತದ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕವೂ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. "ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್ ವೈಣಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರು" ಎನ್ನುವ ರಾಜಮ್ಮನವರ ಗ್ರಂಥ ಗುರುವಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಕಾಣಿಕೆ ಆದಂತೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕೃತಿ.

ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆ

ರಾಜಮ್ಮನವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳದ್ದು. 'ಕಪಟ ನಾಟಕ' 'ತಪಸ್ವಿನಿ' ಮುಂತಾದ ಹತ್ತಾರು ನಾಟಕಗಳೂ, 'ವೈಣಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ' 'ಆರ್ಯ ಕೈಲಾಸಂ' - ಮೊದಲಾದವರ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳೂ, ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ಭಾಷಣಗಳೂ, 'ಭಾರತ ಮಹಿಳೆಯರು' ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳೂ, 'ಪು.ತಿ.ನ ಅವರ ಅಹಲ್ಯೆ', 'ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲಿನ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ, ಬಿಡಿ ಕವನಗಳು - ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಎರಡೇ, ಇವೆಲ್ಲಾ ರಾಜಮ್ಮನವರಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. "ಆಡು ಮುಟ್ಟಿದ ಸೊಪ್ಪಿಲ್ಲ" ಎನ್ನುವಂತೆ ರಾಜಮ್ಮನವರು ಕೈ ಹಾಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗವಿಲ್ಲ. ಇವರು ರಚಿಸಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಆಗಲಿ, ಸಂಗೀತವೇ ಆಗಲಿ, ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಲೇಪದಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶದ ಹೊಂಬೆಳಗಿದೆ. ಜೀವನವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವ ತತ್ವ ಅಡಗಿದೆ. ರಾಜಮ್ಮನವರು ಉನ್ನತ ಚೇತನ. ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಭಾವನೆಗಳು ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವ ಭಾವನೆಯಿದ್ದು ಅವರ ಮುಂದೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಏನು ಎನ್ನುವ ರಾಜಮ್ಮನವರ ವಿನಯ ಅವರ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಭೂಷಣವಿಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ. ಬಂಗಾರದ ಹೂವಿಗೆ ಪರಿಮಳ ಬಂದಂತಿದೆ. ನಾನಾ ಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ರಾಜಮ್ಮನವರ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮರ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಜೀವನಾಡಿಯಂತೆ ಮಿಡಿದು ಆದರ್ಶ ಪತ್ನಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

"ಜಾಣೆ ಜಾಣನು ಕೂಡಲದು

ತಂತಿಗೂಡಿದ

ವೀಣೆಯ ನುಡಿಸಿದಂತಿಹುದು"

ಎಂದು ಹಾಡಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ ರತ್ನಾಕರನ ಹೋಲಿಕೆಯಂತೆ, ಇವರು ಆದರ್ಶ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಡಿಂಗರಿಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಮಡದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ಷಿ ಈಸ್ ಎ ವೆರಿ ಹೆಲ್ಪ್‌ಫುಲ್ ಗೈಡ್ ಟು ಮಿ" ಎಂದು "ಥ್ರೂ ಔಟ್ ಎ ಕೋ-ವರ್ಕರ್" ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಕಾರ

"ನಮ್ಮಿಬ್ಬರದೂ ಒಂದೇ ಮನೆತನ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂಸ್ಕಾರ ಒಂದೇ ರೀತಿಯದು, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಆದರ್ಶಗಳೂ" ಒಂದೇ ಎಂಬುದು ಅವರ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಂಗೀತ ಸೂತ್ರವಂತೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಇಬ್ಬರ ಕೈವಾಡ ಇರುತ್ತಿದ್ದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮರಿಗೆ, ಅದೇ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳ ಹೆಂಡತಿ ದೊರೆತಿದ್ದು ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರಕಿ ಉತ್ತಮ ಫಲವನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮರು ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.. "ನನ್ನ ವ್ಯಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಾಗಲೀ, ವ್ಯಕ್ತಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರಭಾವ ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರದೇ" ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮರ ಹಿಂದೆ ರಾಜಮ್ಮನವರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಟ್ಟು ಬಾಳಿನ ಪಯಣವನ್ನು ಸಂತಸದಿಂದ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ, ಇದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ವಿವರಣೆ ಮಾತ್ರ.

12-2-1968

ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲತೆಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸುವ ದಿನ

— ಎಸ್. ಜಿ. ಸೀತಾರಾಮ್

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಷ್ಟೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ನೇತ್ರದಾನ ಪಾಕ್ಷಿಕೋತ್ಸವವು (ಆಗಸ್ಟ್ ೨೫-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೮) ಭಾರತಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ, ಪ್ರತಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನ ಎರಡನೆಯ ಗುರುವಾರವನ್ನು “ವಿಶ್ವ ದೃಷ್ಟಿದಿನ” ಎಂದು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದಾಗಿ, ಈ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೦ನೇ ಗುರುವಾರದಂದು ದೃಷ್ಟಿಸಮಸ್ಯೆಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಲು ಮತ್ತೊಂದು ಅವಕಾಶ ಈಗ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ಕುರುಡತನ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಕುರಿತಂತೆ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್‌ನವರು ಸಹಮನಸ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ “ದೃಷ್ಟಿ ದಿನಾಚರಣೆ” ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂಧತ್ವ ನಿರೋಧ ನಿಯೋಗದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ “ವಿಶನ್ ೨೦೨೦: ದೃಷ್ಟಿಯ ಹಕ್ಕು” ಎಂಬ ಜಾಗತಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ೧೯೯೯ರಲ್ಲಿ ಲೀನ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಕುರುಡಾಯಿತೆಂದು ಬಾಳನ್ನು ಬರಡಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೆತ್ತವರನ್ನು, ಹೆರವರನ್ನು ಹಳಿಯುತ್ತ ಹೊತ್ತುಕಳಿಯದೆ, ದೃಷ್ಟಿವಂಚಿತರು ದೃಷ್ಟಿವಂತರಿಗಿಂತಲೂ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಕೈ ಮೇಲಾಗಿಯೇ ಬಾಳಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ, ದೃಷ್ಟಿ ವಿಹೀನರೊಡಗಿರುವ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋಣವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಅಶ್ವಿನಿ ಅಂಗಡಿಂಪುವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಮೂಲದವರಾಗಿ ಈಗ ಅಂಗವಿಕಲರ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ

ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ 24ರ ಹರೆಯದ ಅಶ್ವಿನಿ, ಕಳೆದ ಜುಲೈ 12ರಂದು ನಡೆದ “ಮಲಾಲ ದಿನ”ದಂದು, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ “ಯೂತ್ ಕರೇಜ್ ಅವಾರ್ಡ್ ಫಾರ್ ಎಜುಕೇಶನ್” ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತಂದರು. “ದೃಷ್ಟಿಯುದ್ಧ”ದಲ್ಲಿ ಸೋಲೊಪ್ಪದೆ, ಸೂಕ್ತ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಅಂಧತ್ವದ ಸವಾಲನ್ನು ಒಂದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನಾಗಿ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಇನ್ನಿತರ ಅಪಾಂಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಣ್ಮಣಿಯಾಗಿ, ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮುನ್ನೇತೃತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಿತು.

ವಿಶ್ವ ದೃಷ್ಟಿದಿನದಂದು ಈ ವಿಶ್ವಶೂರೆಗೆ “ಜಯ ಹೇ!”

To Remember Me - I Will Live Forever

By Robert Noel Test (1926-94)

[The day will come when my body will lie upon a white sheet neatly tucked under four corners of a mattress located in a hospital; busily occupied with the living and the dying. At a certain moment, a doctor will determine that my brain has ceased to function and that, for all intents and purposes, my life has stopped. When that happens, do not attempt to instill artificial life into my body by the use of a machine. And don't call this my deathbed. Let it be called the bed of life, and let my body be taken from it to help others lead fuller lives.]

- Give my sight to the man who has never seen a sunrise, a baby's face or love in the eyes of a woman.*
- Give my heart to a person whose own heart has caused nothing but endless days of pain.*
- Give my blood to the teenager who was pulled from the wreckage of his car, so that he might live to see his grandchildren play.*
- Give my kidneys to the one who depends on a machine to exist from week to week.*
- Take my bones, every muscle, every fiber and nerve in my body and find a way to make a crippled child walk.*
- Explore every corner of my brain.*
- Take my cells, if necessary, and let them grow so that, someday a speechless boy will shout at the crack of a bat and a deaf girl will hear the sound of rain against her window.*
- Burn what is left of me and scatter the ashes to the winds to help the flowers grow.*
- If you must bury something, let it be my faults, my weakness and all prejudice against my fellow man.*
- Give my sins to the devil.*
- Give my soul to God.*
- If, by chance, you wish to remember me, do it with a kind deed or word to someone who needs you.*
- If you do all I have asked, I will live forever.*

~ 0 ~

courtesy : S.G. Seetaram

ಡಾ. ಸುಧೀಂದ್ರ ಭವಾನಿಯವರಿಗೆ 'ಪರಿಮಳ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಮುಂಬಯಿಯ ಖ್ಯಾತ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರೂ, ಸೋಮೈಯಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರೂ, ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಭಾಗದ್ಯಕ್ಷರೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಮತ್ತು ಕಲಾಭಾರತಿಯ ಸಂಚಾಲಕರೂ ಆಗಿರುವ ಡಾ. ಎಸ್. ಕೆ ಭವಾನಿಯವರನ್ನು ಇದೇ ಆಗಸ್ಟ್ 25 ರವಿವಾರದಂದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಧಾರ್ಮಿಕ - ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 'ಪರಿಮಳ' ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗದವರು ತಮ್ಮ 38ನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಕೊಡಮಾಡುವ "ಪರಿಮಳ ಪ್ರಶಸ್ತಿ"ಯನ್ನು ಪ್ರದಾನಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದರು.

ದ್ವೈತ ವೇದಾಂತ ವಾಚ್ಛಯಕ್ಕೆ ಡಾ. ಭವಾನಿಯವರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಗಾಯನ ಸಮಾಜದ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುವಿದ್ಯೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ದಿವ್ಯ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ವೆಂಕಟಾಚಲಯ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪೊಲೀಸ್ ಮಹಾನಿರೀಕ್ಷಕರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಹೊಸೂರ್ ಹಾಗೂ ರಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶ್ರೀ ಆನಂದಧೀರಾರ್ಥಚಾರ್ಯ ಆತ್ಮಕೂರು, ಈ ಗಣ್ಯರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಶಾಲು ಶ್ರೀಫಲ ಚಂದನಹಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮದೇವರ, ಶ್ರೀ ಪರಿಮಳಾಚಾರ್ಯರೆಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸಲ್ಪಡುವ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಬೃಹತ್ ಸ್ಮೃತಿ ಚಿಹ್ನೆ (Memento) ಮತ್ತು ಕಾಣಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ಪ್ರದಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಡಾ. ಭವಾನಿಯವರು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಯೋಜಕರಾದ ಶ್ರೀ ಜಯಸಿಂಹ ಅವರಿಗೆ ವಿನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಷ್ಟಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ

ವಚನ ವಾಚ್ಛಯ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದುದು. ಶರಣರು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದ್ದು ಸಮಷ್ಟಿ ಸಮಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು. ಅವರು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಸಹಜ ಬದಕಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಾಳು ಹಸನಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ ಬಸವೇಶ್ವರ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ಧಬಾಲೆ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು.

ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇವರ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ 'ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡುತ್ತಾ ಅನುಭಾವಿಗಳಿಗೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಆಗಿ ಕಂಡಿದೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನು ತಮ್ಮ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಬಾಂಧವ್ಯ ವೃದ್ಧಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ವಿಚಾರವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಶಿವಶರಣರು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಅವರದು ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಶಿವಶರಣರು ಕಠಿಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲ ಮೃದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ, ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಅದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಶರಣರದು ತೆರೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಡಾ. ಧಬಾಲೆ ಅವರು ಸೋದಾಹರಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ. ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರು, ಶರಣರದು ಮಾನ್ಯ ಧೋರಣೆ ಅವರು ಬದುಕುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರು. ಕೂಡಿ ದುಡಿದು ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುವ ಕಾರ್ಯ ದಾಸೋಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಚರಣೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೂ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಅನಂತರ ನಡೆದ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಡಾ. ಲೀಲಾ, ಕ.ಸಾ.ಪ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಎಚ್.ಬಿ.ಎಲ್. ರಾವ್, ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿ ಯಡಹಳ್ಳಿ, ಶಿವರಾಮ ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಅನಸೂಯ ಗಲಗಲಿ, ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಸತೀಶ್, ಡಾ. ಉಮಾ ರಾವ್, ಸುಶೀಲಾ ದೇವಾಡಿಗ, ದುರ್ಗಪ್ಪ ಕೋಟಿಯವರ, ಶಿವರಾಜ್ ಎಂ.ಜಿ. ಶ್ಯಾಮಲಾ ಪ್ರಕಾಶ್, ರಮಾ ಉಡುಪ, ಸುಗಂಧಾ ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ, ಉಮಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮದುಸೂಧನ್ ರಾವ್ ಮೊದಲಾದವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ವಿಭಾಗದ ಸಂಶೋಧನ ಸಹಾಯಕಿ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಿಸಿ ವಂದಿಸಿದರು.

ಸಂಶೋಧನೆ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ : ಡಾ. ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ

ಮುಂಬಯಿ, ಸಂಶೋಧನೆ ಎಂಬುದು ಕುತೂಹಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸತ್ಯ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯ ವಸಾನ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ನಿಜ. ಆದರೆ, ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಸಂಶೋಧನೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಬೇಡಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ. ಜಿ.ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರು ವಿಷಾದ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಮುಕ್ತ ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಹತಾ ಮಾನದಂಡ. ಅದು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಂತಿಮ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಬಹು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯಬೇಕು. ಸಂಶೋಧನೆ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಕೃತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅರಿವಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು. ಕಾರಂತರ ವೈಚಾರಿಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದ ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಸತೀಶ್ ಅವರನ್ನು ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೌರವಿಸಿದರು.

ಪರೀಕ್ಷಕರಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ಧಬಾಲೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಶ್ರಮ, ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಒಂದು ಶತಮಾನ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿಗೆ ಅರ್ಥ ತುಂಬಿದವರು. ಅವರು ಬದುಕನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಂತರ ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರಧಾರೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ವಿಭಾಗದ ಸಂಶೋಧನ ಸಹಾಯಕರಾದ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶಿವರಾಜ್ ಎಂ.ಜಿ. ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದರು.

ಅನಂತರ ನಡೆದ ಮುಕ್ತ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಡಾ. ಲೀಲಾ, ಕ.ಸಾ.ಪ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎಚ್.ಬಿ.ಎಲ್. ರಾವ್, ಡಾ. ಉಮಾ ಮೂರ್ತಿ, ಶ್ಯಾಮಲಾ ಪ್ರಕಾಶ್, ಸುಶೀಲಾ ಎರ್ಮಾಳ್, ಶಿವರಾಮ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್, ರಮಾ ಉಡುಪ, ಸುಗಂಧಾ ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮೊದಲಾದವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಪನ್ನೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರ ಆರಂಭ

ಮುಂಬೈನ ಹೊರವಲಯದ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಪನ್ನೇಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ. ಜಿ.ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ಆಗಸ್ಟ್ 11ರಿಂದ ಈ ಕಲಿಕಾ ವರ್ಗವನ್ನು ಸಂಘದ ಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ರವಿವಾರ ಮುಂಜಾನೆ 8ರಿಂದ 10ರ ವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಕಲಿಕಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ನೋಂದಾಯಿಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ವಯೋಮಿತಿ 12 ವರ್ಷವಾಗಿದ್ದು ಗರಿಷ್ಠ ವಯೋಮಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ರೂ. 1000ದ ಪ್ರವೇಶ ಧನವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು, ಕೋರ್ಸ್‌ನ ಮುಕ್ತಾಯದ ವೇಳೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದವರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಸರ್ತಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪ್ರಧಾನಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ

ವಿದುಷಿ ವೀಣಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಕಲಾವೃಂದ
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 20, 2013 ಸಂಜೆ 4.00 ಘಂಟೆಗೆ
ಪೇಜಾವರ್ ಮಠ, ಸಾಂತಾಕ್ರೂಜ್ (ಪೂರ್ವ)

“ಅಕ್ಷಯ”ಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 20, 2013 ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ರಿಂದ 6ರ ವರೆಗೆ

ಬಿಲ್ಲವರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಸಮಾರಂಭ

ಅತಿಥಿಗಳು: ಡಾ. ಬಿ.ಎ.ಸನದಿ, ಡಾ. ನರಹಳ್ಳಿ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ
ಡಾ. ವಿಕ್ರಮ ವಿಸಾಜಿ, ಡಾ. ಅರ್ಜುನ ಗೋಳಸಂಗಿ,
ಶ್ರೀ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಲೆತ್ತಾಡಿ, ಶ್ರೀ ದಯಾಸಾಗರ ಚೌಟ
ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ: ಶ್ರೀ ಜಯ ಸಿ. ಸುವರ್ಣ

20.10.2013 ರ ಸಂಜೆ 7.00 ಕ್ಕೆ

“ಶಿವ ಕುಮಾರ ಕಲಾ ಸಂಘ” ತಂಡ, ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಇವರಿಂದ

ಹಿಂದಿ ನಾಟಕ

“ಮೈ ಬಾವರಿ ಚನ್ನಾ ಕಿ”

ಸ್ಥಳ: New Mumbai Kannada Sangh, New Mumbai

21.10.2013 ರ ಸಂಜೆ 7.00 ಕ್ಕೆ

“ಶಿವ ಕುಮಾರ ಕಲಾ ಸಂಘ” ತಂಡ, ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಇವರಿಂದ

ಹಿಂದಿ ನಾಟಕ

“ಮೈ ಬಾವರಿ ಚನ್ನಾ ಕಿ”

ಸ್ಥಳ: Karnataka Sangha (Kuvwempu Vishveshvaraya Smarak Mandir,
C.S.M.Marg, off. T.H.Kataria Marg, Mumbai – 400 016

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಮುಂಬಯಿ

“ಕುವೆಂಪು” ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಾಗಿ ಆಹ್ವಾನ,
ಆಸಕ್ತ ತಂಡಗಳು ರೂ. 500/- ಪ್ರವೇಶ ಧನದೊಂದಿಗೆ, ನವೆಂಬರ್ 15,
2013ರ ಒಳಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ನಾಟಕದ ಪಠ್ಯದೊಂದಿಗೆ
ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಿರುಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ
ಪ್ರವೇಶ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿರಿ.

Hon. Secretary,
Karnataka Sangha (Kuvempu)
Vishveshvaraya Smarak Mandir,
C.S.M.Marg, off. T.H.Kataria Marg,
Mumbai – 400 016,
Email:Karnataka.sangha@yahoo.com

ಜಗಜ್ಯೋತಿ ಕಲಾವೃಂದ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾ ಸೀತಾರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ ಸ್ಮಾರಕ

ಕಥಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕವಿತಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

2013 ನೆಯ ಸಾಲು – ರೂ. 4000 ನಗದು ಬಹುಮಾನ

ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ನಿಯಮ – ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ

Shri Sukumar Shetty

C/o S.N.Shetty Associates, Pushpa Co-op Hsg Soc. Ltd.,
Ground Floor, Near Kranti Stores,

M.G.Road Dombivli (West) – 421202 Cell:9820296840

ಎಂ. ಫಿಲ್ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಆಹ್ವಾನ

ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಫಿಲ್
ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ
ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದವರು (ಎಸ್‌ಸಿ-
ಎಸ್‌ಟಿಯವರು 55%) ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು
ತಮ್ಮ ಸ್ವವಿವರ, ಪ್ರಕಟಿತ ಬರವಣಿಗೆ ವಿವರ ಹಾಗೂ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಯ ರ್ಪುರಾಕ್ಷ
ಪ್ರತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು

Dr. G. N. Upadhy Head Department of Kannada, University of
Mumbai, Ranade Bhavan, 1St Floor, Vidyanagari, Santacruz (East),
Mumbai- 400098 (Tel.No. 26543530, 26543530, 26543345) Email:
kannadadepartment@gmail.com (University Website: www.mu.ac.in)

ಈ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ನವೆಂಬರ್ 15ರ ಒಳಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.
ಆಯ್ಕೆಯಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಮುಖೇನ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ
ಮಾಹಿತಿಗೆ ಐದು ರೂ. ಸ್ಟಾಂಪ್ ಹಚ್ಚಿದ ಸ್ವವಿಳಾಸದ ಲಕೋಟೆಯನ್ನು ಜೊತೆಗಿರಿಸಿ
ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಖರಪೇರು

ಬಿಸಿ ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಹಸಿ ಇರುತ್ತೆ?

ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಕಣ್ಣು ಕೂಡ

ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಕು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ

ಖರಪೇರಾದ ಲೆಕ್ಕ ಗೋತ ಹೊಡಿಯುತ್ತೆ

ಸಮೀಕರಣವಾಗದ ಸಮೀಕರಣ

ಪ್ರಮೇಯವೆ ಒದಗದ ಪ್ರಮೇಯ

ಗೋಜಲಾದ ಗಂಟು ಬಿಡಿಸದೆ

ಕುಟುಕಿ ಕಟಕಿ ಹುಣ್ಣು ಘಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತೆ

ಬೇಲಿ ಹಾರಿಕೊಳ್ಳಾಕೆ ಹೋಗಿ

ಪರಚಿಕೊಂಡ ಮುಖ ಇದಂತ

ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದು ನಿವ್ವಾಳಿಸೋದೆ?

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಚಾಟಿ ಬೇರೆ ಬೇಕೆ?

ದಾರಿ ಉದ್ದಕೂ ಬೆಳಕಿರೋದಾದ್ರೂ

ಹಳ್ಳ ತಿರುವು ಕೊರಕಲು ಇರೋದಿಲ್ಲಾಂತೇನು?

ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಹಾದೀಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೆ?

ಇರೋ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಮುದುಡಿಕೊಂಡ್ರೆ ರಾಧಾಂತಾನೆ?

ಹೊಳೆಯೋದೆಷ್ಟು ಹೊಳೆಯದೆ ಉಳಿಯೋದೆಷ್ಟು?

ವಿಷಾದ ನಗುವಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರೇಮ ಅಣಕದಲ್ಲೂ

ಕೊನೆ ಕಾಣುತ್ತೆ

ಎಲ್ಲಕು ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ

ಶ್ರೀಧರ ಪಿಸ್ಸೆ

Kē Dìhuá & Guō Qìnglǎn

Ke Dihua is the Chinese name of Indian doctor Dwarkanath Shantaram Kotnis (10th Oct 1910 ~ 9th Dec 1942) & his Chinese wife Guo Qinglan (15th Sep 1916 ~ 28th June 2012) who are remembered for their selfless service, during the Second Sino-Japanese war of 1938. Dr. Kotnis married Guo Qinglan in November 1941, and he died a year later. Together they had a son aptly named as Yin Hua (23rd Aug 1942); which meant as Yin (India) Hua (China), their son also expired in 1967 prior to his completion of Medical Graduation due to medical negligence. At the time of Dr. Kotnis' death Yin Hua was just 108 days old.

Early Days: Born to Shantaram and Sita in Solapur, Maharashtra, he had two brothers and five sisters. He was the second in hierarchy and was lovingly called Baba, He studied medicine at the G.S. Medical College of the University of Bombay in 1930. The Kotnis' family in India also supported him, though his sisters Manorama & Vatsala were young at that time, but they were sure their brother was going to do something great. Before he left for China, his father told him to "Carry on till the end". He told Guo Qinglan once that "Papa said I must not leave anything half-done".

Indian Medical Mission: In 1937, after the Japanese invasion of China, the General Zhu De requested Prime Minister Jawaharlal Nehru to send Indian physicians to China. Netaji Subhash Chandra Bose, the President of the Indian National Congress, made arrangements to send a team of volunteer doctors and an ambulance by collecting a fund of Rs 22,000 on the All-Indian China Day and China Fund days on July 7 ~ 9. He had made an appeal to the people; on Japan's role in the Far East and denounced the assault on China. by a press statement on June 30, 1938, in Modern Review. Subhash Chandra Bose wrote an article on Japan's role in the Far East and denounced the assault on China. The key element of this mission was it was from a nation itself struggling for freedom, to another nation also struggling for its freedom. The mission was reinforced with Prime Minister Jawaharlal Nehru's visit to China in 1939. A medical team of five doctors (Doctors: M. Atal, M. Cholkar, D. Kotnis, B.K. Basu and D. Mukherjee) were dispatched as the Indian Medical Mission Team in September 1938. All, except Dr. Kotnis, returned to India safely. Dr. Kotnis, who was 28 at arrival, stayed in China for almost 5 years working in mobile clinics to treat wounded soldiers. Dr. Kotnis first arrived in

China at the port of Hankou, Wuhan. He was sent to Yanan, and was eventually to be posted as Director of the Dr. Bethune International Peace Hospital there. In 1939, Kotnis finally joined the Eighth Route Army (led by Mao Zedong) at the Jin-Cha-Ji border near the Wutai Mountain Area, after his efforts all across the northern China region. The hardships of suppressed military life, stresses that were especially relevant to the front-line doctors who often had to work over 72 hours at a stretch, finally began to tell on him. He died of epilepsy on December 9, 1942 at age 32, and was buried in the Heroes Courtyard, Nanquan Village. Dr. Dwarkanath Kotnis is commemorated together with the Canadian Dr Bethune in the Martyrs' Memorial Park in Shijiazhuang. The entire south side of the memorial is dedicated to Dr Kotnis. A small museum there has a handbook that contains vocabulary words that Kotnis wrote on his passage from India to China, some of the instruments that the surgeons used at that time and many photographs of doctors, some with the Communist Party of China's most influential figures, including Mao Zedong.

Legacy: Dr. Kotnis left behind a legacy that is not only valued in China but also in his own family. Manorama is a qualified nutritionist. Her grand niece Shalmali Borkar explains that Manorama worked with the government at the Haffkine Institute till a couple of decades ago. Shalmali, who is the grand daughter of Dr. Kotnis's elder brother, is planning to pursue a post graduation in internal medicine in the US. Her parents are also doctors and she says she and her sister Sanika grew up on stories about Dr. Kotnis. "We were inspired to take up medicine," says Shalmali. "It is an honor for us," says Sanika, who is an ophthalmologist. Her husband Dr. Abhay Jain, on the other hand, admits that he had no idea about Dr Kotnis before he married Sanika and adds that the Indian government has hardly recognized Dr Kotnis' legacy. Dr. Vatsala Kotnis who studied acupuncture at the Bethune hospital in Shijiazhuang in the early 1980s and started an acupuncture clinic in India.

Remembrances & Friendship: He is such a towering and respected figure in China that when ever any Chinese Premier or President has visited India he has made it a point to visit or send flowers to Dr Kotnis' relatives. They include the Zhou En Lai, Jiang Zemin, Li Peng, Zhu Rongji, Hu Jintao & Li Keqiang they all met his relatives including his two sisters during their visits to India; while paying rich tributes to Kotnis, describing him as "a bridge between China and India". During the visit, President Hu Jintao presented a large album documenting Dr Kotnis' life in China, treating soldiers and his meeting with Mao. "We have presented the President a video of 1946 Hindi Film of V. Shantaram's Dr. Kotnis Ki Amar Kahani and his biography 'Bridge Forever', written by Mangesh Kotnis, his elder brother and a cotton bed sheet, made in Solapur", said Dr. Vatsala Kotnis. Chinese Premier Li Keqiang called him "A Chinese freedom fighter". We are proud that after 70 years, he is still honored. It is impressive that the Chinese are honoring an Indian. His family home in Solapur is now a museum. CM Prithviraj Chavan inaugurated it. "Compare this to the hospitals and memorials built in Dr Kotnis's honor in China, his inclusion even in school textbooks, special medical teams named after him that work in villages, and an observation of his fortieth death

(L~R: Dr. Abhay Jain, Shalmali Borkar, Manorama Kotnis, Sanika Borkar Jain)

anniversary in 1982 on a large scale, and it seems as if the honor is too little too late. Says Manorama who has visited China several times, "The locals are very friendly, when they hear Dr. Kotnis's name, it creates a lot of interest. In India, from the government, there is hardly anything done. They can easily do something more." While the Chinese people remember Dr. Kotnis' Selfless Mission, it is sad that few Indians remember him. Li Keqiang called Dr Kotnis "a symbol of Indo-China friendship" during his visit to Mumbai. But that doesn't change the fact that barely 20 years after his death, India and China went to war. The relationship has been a hostile one since then. Keqiang's visit is being seen as an important step towards mending relations with the Prime Ministers of both the countries saying all the right things about resolving border issues and strengthening trade relations. For Manorama and her family, the issue is one close to their hearts. Says Shalmali, "We sometimes feel bad that Dr. Kotnis did so much for the Indo-China relationships and now the relationship is so weak. But this is because it's the politics and other reasons for war.

I think war is not the answer." Adds Manorama; "That is politics, and we can't really say much about it. It's not about relations between two families, but they have to take care of the entire nation. So I am not competent to say anything about that. All our differences should be settled with co-operation and discussion. War is not the solution." Besides being known for his dedication and perseverance, he has also been regarded as a fine example for Sino-Indian friendship and collaboration.

Dr. Kotnis was immortalized in the V. Shantaram's movie 'Dr Kotnis Ki Amar Kahani - 1946'. China too had its own dedication to Dr Kotnis in the movie 'Dr D.S. Kotnis - 1982'. There was also a best selling biography/novel by K.A. Abbas, 'And One Did Not Come Back - 1945'.

Tributes

Chairman Mao Zedong

"The army has lost a helping hand; the nation has lost a friend. Let us always bear in mind his internationalist spirit"

Madame Sun Yat-sen

"His memory belongs not only to your people and ours, but to the noble roll-call of fighters for the freedom and progress of all mankind. The future will honor him even more than the present, because it was for the future that he struggled."

"Though tributes and honors present themselves at all times, the real tribute would be to recognize his yeoman service to humanity without any prejudice, discrimination, political animosity or geographical borders; by the true feeling & following them ourselves, on his birth anniversary"

Ravi Shankar Nagaraj

ravi_nagaraj2004@yahoo.com

Hangzhou, China

FORTHCOMING PROGRAMMES:

DAY	DATE	TIME	PROGRAMME
Saturday	19.10.2013	7.00 p.m.	Hindi Drama by "Shiva Kumar Kala Sangha" troupe from Sanehalli 'Maran hi Mahanavami'
Sunday	20.10.2013	7.00 p.m.	"Karnataka Vocal-Dasara Padagalu" by Usha Kesari & Troupe, Bangalore
Sunday	27.10.2013	7.00 p.m	Hindustani Vocal - by Shashikala Kulahalli

Kannada Kala Kendra Mumbai Presents 3 Day Drama Festival at Mysore Association

Friday	15.11.2013	7.00 p.m	Kannada Drama
Saturday	16.11.2013	7.00 p.m	Kannada Drama
Sunday	17.11.2013	7.00 p.m	Kannada Drama

Mysore Association Lalitha Kala Vibhag Presents Kannada Theatre Festival

07.11.2013	"Belli Bylu" at Sanehalli
08.11.2013	"Hugidadalli Hu Aralihudu" – Kuvempu Rangamandir Shimogga
09.11.2013	"Hugidadalli Hu Aralihudu" Srajana Auditorium, Dharwad
10.11.2013	"Belli Bylu" at Srajana Auditorium, Dharwad

ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಡಾ. ಕೆ. ರಘುನಾಥ್ ರವರ “ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ” ಮತ್ತು ಡಾ.ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ “ಮಾನಸಿಯ ಲೋಕ” ಕೃತಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಸೃಜನಾ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬಯಿ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ 21.09.2013 ರಂದು ಸಂಜೆ 5.30 ನಡೆಯಿತು.

ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ತಾಳಚೆಯವರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವವರು ಎಡಗಡೆಯಿಂದ ಡಾ. ಕೆ. ರಘುನಾಥ್, ಪ್ರೊ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿ. ರಾಮಭದ್ರ, ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ತಾಳಚೆ ಮತ್ತು ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರೊ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ರವರು (ವಿಶ್ರಾಂತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ) ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಡಾ. ತಾಳಚೆ ವಸಂತಕುಮಾರರವರು (ವಿಶ್ರಾಂತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ) ಆಗಮಿಸಿದ್ದು, ವಿ. ರಾಮಭದ್ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾತಿ ಭಟ್ ರವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆರಂಭ ನಂತರ, ಸೃಜನಾ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ವತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯರವರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೊರನಾಡಾದ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಉಳಿಯುತ್ತಿರುವುದು, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಬಹು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ ಎನ್ನುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಪ್ರೊ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರರನ್ನು ಡಾ. ತಾಳಚೆಯವರನ್ನು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ಡಾ.ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮತ್ತು ಡಾ.ರಘುನಾಥ್‌ರವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವಿ.ರಾಮಭದ್ರರವರನ್ನು ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಶ್ಯಾಮಲಾ ಮಾಧವರವರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರೊ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರರು ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾರಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಸಮೃದ್ಧಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಸಿ, ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಂದು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಇದ್ದದ್ದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವೆಂದರು.

ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ಯಡಹಳ್ಳಿಯವರು ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ತಾಳಚೆಯವರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ “ಶಿಷ್ಯ ವತ್ಸಲರೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಆರ್ವಾಚಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಟ್ಟುವ ಅವರ ಗುರುಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಚಿದಂಬರ ದೀಕ್ಷಿತರ ಕೆಲಸವನ್ನು

ಇವರು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. “ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿ” ಇವರ ಸಂಶೋಧನೆ ವಿಷಯ. ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿ. ರಾಮಭದ್ರರವರು ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ ಪುಷ್ಪ ಗುಚ್ಚ ನೀಡಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು.

ತಾಳಚೆಯವರು ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ವಿಚಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ “ಮಾನಸಿಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಗಿರಿಜಾರವರು, ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆ ಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮನೋ ದೂರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳಿದ್ದು, ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಲೇಖಕಿಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಕೆ. ರಘುನಾಥರವರ “ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ” ಉದಯವಾಣಿಯ ಅಂಕಣಗಳ ಜೋಡಣೆ ವಿನ್ಯಾಸ ಬಹಳ ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದು, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಬರವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ಬರವಣಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರಲಿ ಎಂದೂ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಶುಭ ಹಾರೈಸಿದರು.

“ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ” ಕೃತಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಡಾ. ಸುಮಾ ದ್ವಾರಕಾನಾಥ್‌ರವರು – “ಇದೊಂದು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಸಂಕಲನ, ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣುವುದು, 28 ವರ್ಷಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ನುಡಿಗಳ ಒಡನಾಟದಿಂದ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಫಲವಾಗಿದೆ” ಎಂದರು.

ವಿವೇಕ ಶಾನುಭಾಗರವರು ಕೃತಿ “ಮಾನಸಿಯ ಲೋಕ”ದ ಪರಿಚಯ ನೀಡುತ್ತಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಅರಿವು ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಕಲ್ಪನೆ ಮೇರೆಗೆ ಲೇಖನ ಮುಂದುವರೆದು ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಮೌಲಿಕತೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದು, ರಶ್ಮಿಯಾ, ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದಕ್ಕೆ ತೌಲನಕರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಕೃತಿಕಾರರಾದ ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ‘ತಾಳಚೆ ಯವರ ಮಾತುಗಳು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳಾಗಿ, ಪ್ರೊ. ಕಾಳೇಗೌಡರ ಹೇಳಿಕೆ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಕೃತಿ ಹೊರಬರಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಇಂದು ಎಲ್ಲರ ನಡುವೆ ನನಗೆ ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

ಡಾ. ರಘುನಾಥ್‌ರವರು ಕೂಡಾ “ತಮ್ಮ ನೆಲೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಮುಂಬಯಿಯ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಈ ಕೃತಿ ಅರ್ಪಣೆ, ಇದು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತ ಈ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು.

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಮಹಿಳಾವಾದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿದ ರಮಾಬಾಯಿಯವರ ಲೇಖನ ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಳವಳಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದವರ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಕೃತಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಶೆ ಇತ್ತು. ಇಂದು ಎಲ್ಲ ಆಪ್ತರ ನಡುವೆ “ಮಾನಸಿಯ ಲೋಕ” ಬಿಡುಗಡೆ ಸಂತೋಷ ತಂದಿದೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯದ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುತ್ತ ನಾರಿಯರು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದ ಧರಣಿ ಉಳಿಯುವುದೆ” ಎಂಬ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಲೂಹಿಯಾವಾದವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನದೆಯು ಪ ಘಟನೆ, ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂದು ನಾವು ಮನುಷ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರು.

ಡಾ. ರಘುನಾಥ್‌ರವರ “ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ” ಲೇಖಕರ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ದೃಢವಾದ ನಿಲವು ಮೂಡಿದೆ. ಇಂದು ಎಲ್ಲ ಆಪ್ತರ ನಡುವೆ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ ಎಂದರು.

ವರದಿ: ಶಾರದಾ ಅಂಬೆಸಗೆ